

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

Tildelingsbrev 2018 til Fylkesmannen i Finnmark

Dato: 20.12.2017
Saksnummer 17/2152

1 Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) gir gjennom tildelingsbrevet styringssignaler og tildeler midler til fylkesmannen i 2018, jf. Prop. 1 S (2017–2018) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innst. 16 S (2017-2018) vedtatt 18.12.2017.

Virksomhets- og økonomiinstruksen, gjeldende fra 01.01.2018, inneholder oversikt over faste og lovpålagte oppgaver, og legger sammen med tildelingsbrevet rammene for fylkesmannens virksomhet i 2018.

Vi ber fylkesmannen ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2 Overordnede prioriteringer

2.1 Tverrsektorielle prioriteringer

God måloppnåelse på flere av områdene i fylkesmannsembetenes portefølje er avhengig av samordning og samarbeid mellom flere sektorer. Det gjelder spesielt for området arealforvaltning og by- og samfunnsutvikling, hvor landet står overfor utfordringer knyttet til klimaendringer, miljø, urbanisering og befolkningsvekst. For å møte disse utfordringene, er det viktig å ivareta helhet og effektivitet i samfunnsplanleggingen gjennom å se flere sektorer i sammenheng. Fylkesmannen sin samordningsrolle er sentral. I 2018 er det viktig at fylkesmannen bidrar til å identifisere tiltak for mer effektive planprosesser og bedre plankvalitet.

Klima- og miljø må inngå i alle sektorens prioriteringer regionalt og lokalt for å nå nasjonale mål. Arealplanlegging er viktig virkemiddel for å bidra til mål om null utslipp av klimagasser, ivaretagelse av naturmangfold, og begrense forurensning til land, luft og vann.

Stortinget har fastsatt at målet for den årlige omdisponeringen av dyrka jord må være under 4000 dekar, og at målet skal nås gradvis innen 2020. Fylkesmannen skal bidra til at dette målet kan bli nådd.

God helse og livskvalitet er et tverrgående mål og må inngå i sektorens prioriteringer, for å nå nasjonale mål om å skape et helsefremmende og helseutjevne samfunn. Samfunns- og arealplanlegging er viktig for blant annet å skape sosialt bærekraftige lokalsamfunn med god helse for alle.

Det er høy erkjennelse innenfor de ulike sektorene om at det er viktig og nødvendig å samhandle mer helhetlig om barn og unges utvikling og læring. Det gjelder særlig i tilfeller der det er behov for innsats fra flere faginstanser samtidig og over lengre perioder. Samhandling er også svært viktig i arbeidet med helsefremming og forebygging.

Fylkesmannsembetene skal være pådriver for tverretattlig samarbeid for utsatte barn og unge og deres familier gjennom 0-24-samarbeidet. Gjennom informasjon, veiledning og oppfølging av kommunene skal fylkesmannen bidra til et samlet og samordnet tjenestetilbud til utsatte barn og unge og deres familier innen fagområdene barnehage, grunnopplæring, barnevern, helse, sosiale tjenester og arbeidsliv. Med «utsatte barn og unge» menes barn og unge som har risiko for å utvikle problemer som kan lede til mangelfull grunnopplæring, med

påfølgende utfordringer knyttet til utdanning, arbeid og helse, og som står i fare for fremtidig marginalisering.

Arbeidet med videreutvikling av totalforsvaret berører og involverer en rekke sektorer. Totalforsvarskonseptet innebærer at alle samfunnets ressurser skal kunne mobiliseres for forsvaret av landet og vern av samfunnet ved en sikkerhetspolitisk krise eller krig. I rammen av totalforsvarsarbeidet er fylkesmannens samordningsrolle derfor svært viktig. NATO-øvelsen *Trident Juncture 2018* vil øve relevante deler av det norske totalforsvaret, og i denne øvelsen er fylkesmannens involvering og helhetlige samordningsrolle regionalt essensiell. *Nasjonal helseøvelse 2018* gjennomføres som en integrert del av *Trident Juncture 2018*. Samvirket mellom Forsvaret og helsetjenesten er et vesentlig element i totalforsvaret.

2.2 Arbeids- og sosialdepartementet

Sosialtjenesteloven er samfunnets siste sikkerhetsnett og retter seg mot de vanskeligst stilte. Fylkesmannen fører tilsyn med kommunenes praktisering av sosialtjenesteloven. Fylkesmannen skal bidra til å øke kvaliteten på de sosiale tjenestene i kommunene, gjennom tiltak som øker kompetansen og regelverksetterlevelsen. Embetene skal prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer.

Landsomfattende tilsyn har de senere år avdekket svikt knyttet til blant annet tilgjengeligheten til de sosiale tjenestene og at søknader ikke alltid blir individuelt vurdert. Fylkesmannen skal i sin innsats for å medvirke til god forståelse for og riktig praktisering av sosialtjenesteloven, blant annet bidra til at kommunene sikrer tilgjengelighet til tjenestene, gjør individuelle vurderinger i den enkelte sak og sikrer at barneperspektivet er ivaretatt.

Fylkesmannen skal i 2018 fortsatt ha særlig oppmerksomhet, bl.a. i sin tilsynsaktivitet, på aktivitetsplikt for personer under 30 år og kvalifiseringsprogrammet.

2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

Fylkesmannen er en viktig støttespiller for kommunene i kompetanse- og kvalitetsutviklingen i kommunale tjenester for barn og unge. Fylkesmannen skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om tiltakene i kompetansestrategien for et bedre barnevern.

Fylkesmannen skal sørge for at barnets perspektiv ivaretas ved tilsyn på barnevernområdet, og at barna blir involvert i tilsyn på en aktiv måte.

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med virksomheten ved familievernkontor og med kommunenes ansvar for krisesentertilbudet, herunder tilbudet til barn og menn og spesielt sårbare personer med alvorlige rusproblem, psykiske lidelser og funksjonsnedsettelse. Tilsynet med kommunenes oppfølging av voldsutsatte i reetableringsfasen skal prioriteres i 2018.

Fylkesmannen skal i sin tilsynsaktivitet, bidra til samhandling mellom barnevern og psykisk helsevern om barn som på samme tid har behov for tjenester fra begge.

2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å bedre folkehelsen og øke kvaliteten, innovasjonsevnen og regelverksetterlevelsen i helse- og omsorgstjenestene.

Regjeringen arbeider med en ny kvalitetsreform for eldre – *Leve hele livet*. Målet er å bidra til at eldre får mulighet til å mestre egen hverdag og får god hjelp når de trenger det. Det planlegges å fremme en stortingsmelding våren 2018. Fylkesmannen vil ha en sentral rolle i å gjennomføre reformen. Andre satsingsområder som vil kreve fylkesmannens bidrag de kommende årene er *Omsorg 2020*, *Kompetanseløft 2020*, *Fremtidens primærhelsetjeneste*, jf *Meld. St. 26 (2014-2015)*, rusområdet jf. *Prop. 15 S (2015-2026)* *Opptappingsplanen for rusfeltet (2016-2020)*, *Mestre hele livet - regjeringens strategi for psykisk helse*, *Prop. 12 S (2016-2017)* *Opptappingsplan mot vold og overgrep*, *Opptappingsplan habilitering og rehabilitering*, *Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021)*, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, implementering av akuttmedisinforskriften og nye kompetansekrav i legevakt. Fylkesmannen skal bidra til å nå målet om styrket folkehelsearbeid på lokalt og regionalt nivå. Embetene skal prioritere sin innsats mot kommuner der det er avdekket særlige utfordringer. Gjennom en fireårig satsing og i kommunikasjon med pasienter, brukere og pårørende, skal fylkesmannen og Statens helsetilsyn utvikle et bedre faktabasert og treffsikkert tilsyn. Brukerne av tjenestene skal oppleve at tilsynsmyndigheten blir mer tilgjengelig og åpen.

Fylkesmannen har et helhetlig ansvar for oppgaveporteføljen embetene har på Helse- og omsorgsdepartementets ansvarsområder. Fylkesmannen skal gjøre en skjønnsmessig og risikobasert vurdering og prioritering, og bruke ressursene best mulig ut fra disse prioriteringene med sikte på endring og forbedring i tjenestene. Lovpålagte oppgaver skal prioriteres, og da særlig saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter og saker der konsekvensene av svikt er alvorlige. Vi viser i denne forbindelse til det som er sagt under kapittel 2.3 om samhandling mellom barnevern og psykisk helsevern.

Fylkesmannen skal tilstrebe en lik fordeling av ressurser mellom Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn.

2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Fylkesmannen har en viktig rolle som pådriver og veileder i kommunenes arbeid med å styrke samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. En prioritert oppgave for embetene i 2018 vil være oppfølging av kommunal beredskapsplikt i kommunene gjennom tilsyn og veiledning.

Norge opplever et endret sikkerhetspolitisk bilde. Med bakgrunn i endringer i den geopolitiske situasjonen, hybride trusler, terrorisme og cyberangrep er det nødvendig å tilpasse totalforsvaret og øke motstandsdyktigheten i samfunnskritiske funksjoner. De som skal sikre samfunnet og ha en beredskap for å møte det endrede trusselbildet må gis nødvendige virkemidler og forutsetninger.

Fylkesmennene må også i 2018 bidra i arbeidet med utviklingen av det moderne totalforsvaret. Noen av leveransene er presisert som oppdrag i tildelingsbrev for 2018. Andre leveranser har en naturlig plass i embetenes kontinuerlige arbeid med samfunnssikkerhet. I oppfølgingen av kommunene har fylkesmannen et ansvar for å sikre at videreutviklingen av totalforsvaret og arbeidet med robuste samfunnskritiske funksjoner når helt frem til lokalt nivå.

Bevilgningen til vergemålsordningen er styrket med 43 mill. kroner i 2018. Målet er å sette fylkesmennene i stand til å nå målene med reformen. Fylkesmannen skal gjennom sin rolle som førstelinje på vergemålsområdet bidra til å nå målet om en effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet og rettslikhet. I tillegg skal de arbeide for at det enkelte vergemål utøves med respekt for vergehavers behov og vilje. Dette krever at fylkesmennene sørger for rekruttering av tilstrekkelig antall verger og representanter, og sørger for god oppfølging av disse gjennom opplæring og utbetaling av godtgjøring. Av hensyn til personer med verge må det føres tilsyn med vergene. Fylkesmannen skal i 2018 fortsette å digitalisere vergemålsforvaltningen og skal oppfordre til, og gi verger veiledning i, bruk av digitale løsninger.

Det kom over 31 000 asylsøkere til Norge i 2015. I 2016 og 2017 har antallet vært markant lavere. Det er likevel slik at svært mange flyktninger er bosatt i kommunene de siste årene. For at de skal komme i arbeid og bidra til fellesskapet, er det avgjørende at de raskt finner seg til rette i lokalsamfunnet. Situasjonen krever at lokale, regionale og nasjonale aktører samarbeider og samordner seg på en god måte, slik at vi i felleskap bidrar til gode løsninger. Fylkesmannen skal også i 2018 prioritere oppgaver som understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med integrering. I samarbeid med IMDi og andre relevante sektormyndigheter skal fylkesmannen bidra til raskere bosetting og kvalifisering av flyktninger og økt deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Enslige mindreårige skal prioriteres særskilt.

2.6 Klima- og miljødepartementet

Fylkesmannens innsats på klima- og miljøområdet er viktig for å iverksette nasjonal miljøpolitikk og utvikle fylket i en klima- og miljøvennlig retning. Arbeidet med å redusere klimagassutslipp på kort og lang sikt og omstilling til lavutslippssamfunnet skal prioriteres høyt. Det skal legges vekt på å utvikle naturforvaltningsområdet i en mer helhetlig og økosystembasert retning.

Fylkesmannen skal følge opp kommunenes arbeid med klima- og energiplaner og lokale klimatiltak. Fylkesmannen skal oppdatere kunnskapsgrunnlaget i Vann-Nett, vurdere tiltak foreslått i de regionale planene innenfor eget myndighetsområde samt forberede ny rolle som regional vannkoordinator.

Arbeidet med opprydning i forurenset sjøbunn på prioriterte skipsverft, i tiltaksplanområder og på steder med forurenset grunn skal prioriteres.

Fylkesmannen skal følge opp arbeidet med frivillig vern av skog, marint vern og tilrettelegge for supplerende vern i andre naturtyper. Det skal utarbeides verneplaner for verneområder der slike planer er viktig for å bevare verneverdiene.

Fylkesmannen skal gjennomføre eget tilsyn og delta i tilsynsaksjoner i tråd med tilsynsplan for 2018. Tilsynet skal gjennomføres i tråd med føringer som bidrar til enhetlig forvaltningspraksis i hele landet. Noen fylker må sørge for økt tilsynsomfang.

En ny oppgave for 2018 er å koordinere det regionale samarbeidet om opprydning i marin forsøpling.

2.7 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fylkesmennenes fellesadministrasjon (FMFA) skal etableres fra 1. januar 2019. KMD tar sikte på å avklare FMFAs ansvar, oppgaver og organisering våren 2018, mens gjennomføring av omstillings- og tilsettingsprosesser planlegges gjennomført andre halvår 2018. Embetene må understøtte arbeidet med etableringen av FMFA, blant annet bistå i gjennomføring av omstillings- og tilsettingsprosesser lokalt i henhold til føringer som gis fra KMD.

Fylkesmannsembetene har hatt en sentral rolle i gjennomføringen av kommunereformen gjennom å legge til rette for kommunenes lokale prosesser, og ved å oppsummere og komme med en tilråding om kommunestrukturen i fylket. Embetene har i sine tilrådingene i kommunereformen pekt på behov for ytterligere endringer i kommunestrukturen i sine fylker, og skal også fremover bistå kommuner som ønsker å slå seg sammen. KMD vil i kommuneproposisjonen for 2019 presentere et opplegg for å videreføre arbeidet med endringer i kommunestrukturen, herunder med en utdyping av fylkesmannens rolle i arbeidet. Fylkesmannen har også oppsummert initiativ og behov for justeringer av dagens kommunegrenser, og vil ha ansvar for ev. utredninger. I brev av 12.10.2017 har fylkesmannen fått i oppdrag å kartlegge om det er kommuner i randsonene til de nye fylkene som er aktuelle for fylkesbytte fra 1. januar 2020.

Det har vært en relativt sterk inntektsvekst i kommunene de siste årene, og antall kommuner i ROBEK har blitt betydelig redusert. Vi kan ikke regne med like gode økonomiske resultater i årene framover. Det er derfor viktig at fylkesmannsembetene jobber aktivt med kommuneøkonomi, slik at antall kommuner i ROBEK forblir på et lavt nivå.

Meld. St. 18 (2016-2017) *Berekraftige byar og sterke distrikt*, peker på hvordan plan- og bygningsloven er en av nøklene til bærekraftig utvikling i hele landet. Utfordringer knyttet til verdiskapning, urbanisering, klimaendringer, miljø og boligforsyning, stiller krav til fylkesmannens samordningsrolle. I 2018 skal fylkesmannen bidra til en bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling gjennom tiltak for mer effektive plan- og byggesaksprosesser og bedre plankvalitet. Samordning av nasjonale og viktige regionale interesser, samordning av statlige innsigelser, oppfølging av samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging og byvekstavgifter, formidling og tidlig dialog, herunder oppfølging av veiledning om planlegging i sjøområder, fareområder og LNFR-områder, skal bidra til dette.

Fylkesmannen skal fremme boligsosialt arbeid og sikre koordinering og samordning av sektorgripende oppgaver og virkemidler på tvers av fagområdene, jf. nasjonal strategi *Bolig for velferd (2014-2020)*, *Opptrappingsplanen på rusfeltet*, nasjonal strategi *Barn som lever i fattigdom (2015-2017)*, *0-24-samarbeidet* og den nasjonale strategien *Redusert tilbakefall til ny kriminalitet (2017-2021)*. Fylkesmannen skal bidra til at boligsosiale hensyn vektlegges i helhetlig kommunal planlegging.

2.8 Kunnskapsdepartementet

Fylkesmannens virkemidler og tiltak skal samlet sett være med på å øke kvaliteten, kompetansen og regelverksetterlevelsen i barnehagene og grunnskolingen. Tilsyn, klagebehandling og veiledning er embetenes hovedoppgaver. Tidlig innsats til rett tid og til barnets beste er avgjørende for utvikling, læring og trivsel. Embetene skal derfor gjennom sine ulike virkemidler arbeide videre for at barn og unge får et likeverdig tilbud, at innsats blir satt inn tidlig og at gjennomføringen av videregående opplæring øker.

Arbeidet mot krenkelser for et trygt og godt skolemiljø er svært viktig. Fylkesmannen må sørge for god implementering av håndhevingsordningen, slik at vi når målet om en enklere, raskere og tryggere ordning for elevene.

Fylkesmannen vil ha sentral rolle i nytt felles nasjonalt tilsyn på opplæringsområdet (FNT) og nasjonal tilsynssatsning på barnehageområdet. Temaene i FNT er utvidet slik at fylkesmannen skal velge og kombinere temaer for tilsyn ut fra lokale risikovurderinger. Formålet er mer målrettede tilsyn for å oppnå bedre regeletterlevelse i sektor, samtidig som tilsynsressursene blir utnyttet bedre.

Fylkesmannen skal føre tilsyn med barnehager i særlige tilfeller. Fylkesmannen må gjøre forsvarlige vurderinger av hva som er særlige tilfeller og gjennomføre tilsyn der det er nødvendig og riktig.

I 2018 får barnehageområdet et kvalitetsløft og det er viktig at fylkesmannen fortsetter arbeidet med implementering av ny rammeplan. Det er essensielt at forståelse og kompetanse knyttet til den nye rammeplanen blir innarbeidet i alle barnehager, og fylkesmannen får derfor en sentral rolle med å følge opp revidert kompetansestrategi for barnehagen.

Desentralisert ordning for kompetanseutvikling gir fylkesmannen en sentral oppgave med å legge til rette for samarbeid mellom kommunene og universiteter og høyskoler om innholdet i tiltak for kompetanseutvikling. Videre skal fylkesmannen bidra til at statlige midler bygger opp under kommunens ansvar for kompetanse- og kvalitetsutvikling i skolen. Oppfølgingsordningen, for kommuner som over tid viser svake resultater, gir også embetene en viktig oppgave i å bistå kommunene med å identifisere tiltak, være i dialog med kommunene om iverksatte tiltak og bidra til at disse har et langsiktig perspektiv for kvalitetsutvikling.

2.9 Landbruks- og matdepartementet

Fylkesmannen skal i 2018 legge til rette for å nå regjeringens mål om økt matproduksjon, landbruk over hele landet, videreutvikling av lønnsom næringsaktivitet i landbruket, samt økt produksjon- og verdiskaping i reindriftsnæringen. Nylig fremlagte meldinger til Stortinget og Stortingets behandling av disse er relevante dokumenter for fylkesmannens arbeid på landbruks- og matområdet, jf. omtale nedenfor.

Meld. St. 11 (2016-2017) *Endring og utvikling. En fremtidsrettet jordbruksproduksjon.* Regjeringen har som mål å øke og effektivisere norsk matproduksjon, og vil legge til rette for at næringen kan utvikle seg. Enklere virkemiddelstruktur, økt konkurranse og mer markedsretting av produksjonen vil være sentralt i denne omstillingen. Bærekraftig og økt produksjon på norske ressurser danner grunnlaget for å utvikle norsk jordbruksproduksjon i samsvar med markedet og forbrukernes ønsker.

Meld. St. 6 (2016-2017) *Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og trenæring* vektlegger at en konkurransedyktig skog- og trenæring i Norge er avgjørende for størst mulig verdiskaping av norsk tømmer. Det er fortsatt behov for ombygging av eksisterende skogsveier og utbygging av nye veier for å holde kravene som tømmertransporten og transportutstyret setter. Fylkesmannen må også i 2018 arbeide for videreutvikling av en hensiktsmessig infrastruktur for å bidra til økt verdiskaping i skog- og trenæringen.

Meld. St. 32 *Reindrift. Lang tradisjon – unike muligheter* viser til at økologisk bærekraftig drift og økt produksjon danner grunnlaget for de unike mulighetene i reindriften. I meldingen presenteres strategier og tiltak for at næringen bedre skal kunne utnytte sitt potensiale i en rasjonell og markedsorientert retning. Reindriftens inntekter skal i størst mulig grad skapes ved å selge etterspurte produkter og tjenester til markedet. Dette vil sikre grunnlaget for den unike næringen og kulturbæreren som reindriften er.

Klimautfordringene i landbruket er komplekse. Når det gjelder skogbruk, så er bærekraftig skogforvaltning og klimainnsats nært knyttet sammen. Skogbruk og klima handler om å utnytte skogen til substitusjon av fossilt baserte produkter, og samtidig legge til rette for god foryngelse og skogskjøtsel som videreutvikler skogressursene for framtida. Når det gjelder jordbruket er det foreløpig få virkemidler som er innrettet med hovedformål å redusere jordbrukets utslipp av klimagasser. Det arbeides med utvikling av kunnskapsgrunnlaget, både når det gjelder jordbrukets samlede utslipp og bidrag til utslippsreduksjoner, herunder kunnskap om endringer som skjer på foretaksnivå. Den løpende utviklingen hvor ny forskning, teknologi og kunnskap tas i bruk, er blant de viktigste tiltakene for å få ned klimabelastningen. Fylkesmannen har en viktig rolle når det gjelder å følge med på denne kunnskapsutviklingen og bidra til at denne når ut til forvaltning og næring.

3 Mål for 2018

3.1 Nasjonal politikk skal være kjent og iverksatt i fylket

3.1.1 Tverrsektorielle delmål

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.1.1	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn
Fylkesmannens bidrag til gode og effektive planprosesser gjennom formidling, dialog og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser.	3.1.1.1.1.1 FM har hatt dialog med og formidlet nasjonale og regionale hensyn til alle kommuner i fylket, og deltar aktivt i regionalt planforum.
	Alle embetene KMD BLD HOD KLD LMD Miljø og klima Landbruk og mat Areal, by og samfunn Helsedirektoratet
	3.1.1.1.1.2 Andel relevante kommunale og regionale planer med tidlig medvirkning: 100 %.
	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn

	3.1.1.1.1.3 Mekling i planer med uløste innsigelser: 100 %. FMTL FMNO FMTR FMFI LMD Landbruk og mat Areal, by og samfunn 3.1.1.1.1.4 Reindriftens arealressurser er ivaretatt i alle planprosesser. Alle embetene LMD Landbruk og mat Areal, by og samfunn 3.1.1.1.1.5 Gradvis reduksjon i omdisponering av dyrka jord frem mot 2020, i tråd med det nasjonale jordvernmålet. Alle embetene KMD HOD Familier, barn og unge Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Areal, by og samfunn Helsedirektoratet 3.1.1.1.1.6 Alle kommuner har planprogram som redegjør for hvordan boligsosiale utfordringer og løsninger skal ivaretas.
3.1.1.1.2 Kommuner, fylkeskommuner og staten legger statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging til grunn for sin planlegging.	Alle embetene KMD BLD HOD KLD LMD Areal, by og samfunn Helsedirektoratet 3.1.1.1.2.1 De statlige planretningslinjene er lagt til grunn i alle relevante regionale og kommunale planer.
3.1.1.1.4 Vurdering av hensyn til samfunnssikkerhet, inkludert klimaendringer i planer.	Alle embetene JD KLD Miljø og klima Areal, by og samfunn Samfunnssikkerhet og beredskap 3.1.1.1.4.1 Alle planer etter plan- og bygningsloven er vurdert med hensyn til samfunnssikkerhet, herunder klimaendringer.

Oppdrag

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.1.6

Fylkesmannen skal i 2018 sette seg inn i og veilede kommuner i temaveiledning om [sikkerheten rundt storulykkevirksomheter](#).

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Areal, by og samfunn

3.1.1.1.7

Fylkesmannen skal i løpet av 2018 i dialog med kommunene bidra til å øke kunnskapen om plan- og bygningslovens verktøy for å redusere nedbygging av dyrka jord i tråd med regjeringens jordvernstrategi.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat | Areal, by og samfunn

3.1.1.1.8

Fylkesmannen skal fremme kandidater til den nasjonale kulturlandskapsprisen for 2018. Frist for innsending av nominasjoner er 01.04.2018.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.1.1.1.11

Fylkesmannen skal sørge for at kommunene tar i bruk ny sjekklister for ROS som DSB med flere har utarbeidet. Sjekklister inneholder blant annet lenker til klimaprofilene som skal brukes ved utarbeidelse av ROS-analyser. Det forventes at embetene registrerer hvorvidt klimaprofilene og sjekklister blir brukt og rapporterer dette til DSB.

3.1.1.2 Informasjon og veiledning er tydelig og målrettet

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.2.1 Oppfølging av barnehagemyndigheter med barnehageeiere som ikke har tatt i bruk ny rammeplan.	Alle embetene KD Barnehage og opplæring 3.1.1.2.1.1 Alle barnehagemyndigheter med barnehageeiere som ikke har tatt i bruk ny rammeplan, skal ha fått nødvendig oppfølging.

Oppdrag

FMOA | FMTL | FMNO | FMTR | FMFI | KD | Barnehage og opplæring

---

3.1.1.2.2

Fylkesmannen skal ha det samiske feltet som tema i møter med barnehagemyndighetene og barnehageeierne angående ny rammeplan. Der det er aktuelt skal fylkesmannen sette i gang nettverksarbeid og andre kompetansetiltak.

3.1.1.3 Fylkesmannen understøtter kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.1.3.1 Tilsyn og veiledning med kommunenes etterlevelse av kommunal beredskapsplikt, ref. sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt .	Alle embetene JD Samfunnssikkerhet og beredskap 3.1.1.3.1.1 På bakgrunn av bestemmelser i sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt, skal Fylkesmannen gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt i ¼ av kommunene. Kommuner for tilsyn velges ut på bakgrunn av en vurdering av risiko og vesentlighet.

Oppdrag
FMOS   FMOA   FMHE   FMTL   FMNO   FMTR   FMFI   JD   Samfunnssikkerhet og beredskap   3.1.1.3.3 Bistå med forberedelser og innføring av nødkommunikasjon mellom norske, svenske og finske beredskapsaktører.
Alle embetene   JD   Samfunnssikkerhet og beredskap   3.1.1.3.4 Bistå i regionvis innføring av nye brukergrupper for å sikre størst mulig samfunnsmessig gevinst av landsdekkende Nødnett. Spesielt fokus skal være på viktige samfunnssikkerhetsaktører i fylket.

3.1.2 Arbeids- og sosialdepartementet

3.1.2.1 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.2.1.1 Gjennomførte opplæringstiltak.	Alle embetene ASD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.1.2.1.1.1 Alle NAV-kontor i fylket har fått tilbud om opplæring i sosialtjenesteloven og forskrifter, med særlig vekt på

	aktivitetsplikt for personer under 30 år og kvalifiseringsprogram Alle embetene ASD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.1.2.1.1.2 Økt tilgjengelighet til de sosiale tjenestene. Opplæringen skal vektlegge kravet om å gjøre individuelle vurderinger i den enkelte saken og at barneperspektivet i de sosiale tjenestene ivaretas.
3.1.2.1.2 Gjennomførte tiltak for å prioritere oppfølging av kommuner der det gjennom tilsyn, klagesaksbehandling og annen veiledning er avdekket særlig utfordringer.	Alle embetene ASD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.1.2.1.2.1 Fylkesmannen har fulgt opp kommuner der det gjennom tilsyn, klagesaksbehandling og annen veiledning er avdekket særlig utfordringer.

3.1.3 Helse- og omsorgsdepartementet

3.1.3.1 Økt tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.3.1.1 Utvikling av kapasitet og kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester inkludert psykisk helse og rusfeltet.	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.1.1.1 Minst 70 % av kommunene har politisk vedtatt planer for å møte fremtidens utfordringer på helse- og omsorgsfeltet, bl.a. kompetanse- og rekrutteringsplaner.
	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.1.1.2 Flere kommuner enn i 2017 gir dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens .
	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet

	3.1.3.1.1.3 Flere plasser med dagaktivitetstilbud for personer med demens sammenliknet med 2017. Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.1.1.4 Personell i helse- og omsorgstjenesten har fått økt grunn- og videreutdanningsnivå sammenliknet med 2017. Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.1.1.5 Økt ressursinnsats i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid sammenliknet med 2017, jf. vekst i kommunerammen på 300 mill. kroner til styrket innsats på rusfeltet i 2018.
3.1.3.1.2 Utvikling av kapasitet og kompetanse innenfor habilitering og rehabilitering, jf. Opptreppingsplan habilitering og rehabilitering og kommunalt stimuleringsstilsjudd til habilitering og rehabilitering, Prop.1S (2016-2017).	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.1.2.1 Økt andel av pasienter med behov for habilitering- og rehabilitering mottar tjenester i kommunene sammenliknet med 2016. Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.1.2.2 Flere kvalifiserte årsverk enn i 2016 arbeider innen habilitering og rehabilitering i kommunene. Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.1.2.3 Minst 75 % av kommunene rapporterer forbedring på innsatsområder/tiltak i opptreppingsplanen 2017-2019 sammenliknet med 2017.

Oppdrag

Alle embetene   HOD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   Helsedirektoratet   3.1.3.1.3   Fylkesmannen skal i 2018 bistå utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester i deres oppdrag med å styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag- og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer, frist 31.12.2018.
Alle embetene   HOD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   Helsedirektoratet   3.1.3.1.4   Fylkesmannen skal følge med på at kommunene planlegger opplæring for alle leger i vakt som skal ha grunnkompetanse etter §7 første ledd i akuttmedisinforskriften innen 1.5.18 Fylkesmennene rapporterer status om planlegging 1.7.18. Helsedirektoratet kommer tilbake med rapporteringsmal. Kurs for leger og annet helsepersonell i vakt skal gjennomføres ihht. akuttmedisinforskriften §§7-8, begge første ledd, innen 1.5.2020.
Alle embetene   HOD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   Helsedirektoratet   3.1.3.1.5   Fylkesmannen skal bistå med implementeringen av nye nasjonale faglige retningslinjer for: • Diabetes   • Svangerskapsomsorgen – hvordan avdekke vold (IS-2181)   • Spedbarnsnæring   • Helsestasjon 0-5 år, Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom   Frist 31.12.2018
Alle embetene   HOD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   3.1.3.1.6   Fylkesmannen skal bistå i forberedelsen av reformen Leve hele livet i 2018, bl.a. bistå i gjennomføringskonferanser, bistå/veilede kommunene i planlegging for å møte fremtidens utfordringer på helse- og omsorgsfeltet og sette temaene i reformen på dagsorden i kommunal planlegging.   Fylkesmannen skal høsten 2018 initiere samarbeid med aktuelle samarbeidsaktører i oppstart av reformen og skal oversende virksomhetsplan med angivelse av tidspunkt for aktivitet og milepælplan for arbeidet i 2019.

3.1.3.2 Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på psykisk helse, rus- og voldsfeltet

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.3.2.1	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet

Forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på rusfeltet og økt kapasitet og bedre kvalitet i tilbudet til personer med psykisk helse og rusproblemer	3.1.3.2.1.1 90% av målgruppen er kartlagt for å belyse rusmiddelsituasjonen fylkets kommuner gjennom BrukerPlan eller annet kartleggingsverktøy.
	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.2.1.2 Minst 70 % av kommunene sikrer brukermedvirkning i tjenesteutvikling innen rus- og psykisk helsefeltet.
	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.2.1.3 Et større antall personer med rus- og/eller psykisk helseutfordringer har tilfredsstillende botilbud enn i 2017.
	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.2.1.4 Bedre kvalitet i tilbudet til personer med psykisk helse- og/eller rusproblemer gjennom kunnskapsbaserte metoder herunder etablering av flere aktivt oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam etter modell av ACT/FACT-team, Individuell jobbstøtte/ Jobbmestrende oppfølging og Rask psykisk helsehjelp enn i 2017.
	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.2.1.5 80% av kommunene omfattes av tilskuddsordningen til kommunalt rusarbeid.
	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.1.3.2.1.6

	Flere kommuner har rekruttert psykolog og flere benytter denne kompetansen i rusarbeid enn i 2017. Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.2.1.7 70 % av kommunene har etablert tidlig intervensjonstiltak ved rusrelatert problematikk.
3.1.3.2.2 Forsterket innsats mot vold og overgrep i kommunene	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.2.2.1 Alle kommunene kjenner til opptrappingsplanen mot vold og overgrep og nye lovbestemmelser i helselovgivningen som berører arbeidet. Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.2.2.2 Flere kommuner har utarbeidet kommunale eller interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner enn i 2017.

Oppdrag
Alle embetene   HOD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   Helsedirektoratet   3.1.3.2.3   Fylkesmannen skal bidra til at kommunene utvikler sitt rusarbeid i tråd med <i>Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020)</i> og bidra til at kommunene integrerer rusfeltet i sitt ordinære planverk. Arbeidet sees i sammenheng med fylkesmannens innsats på psykisk helsefeltet og andre tilstøtende områder det vises også til <i>Mestre hele livet</i> - regjeringens strategi for god psykisk helse (2017- 2022). Fylkesmennene skal initiere samarbeidet med kompetansesentrene om opptrappingsplanen. Fylkesmannen skal oversende sin virksomhetsplan med angivelse av tidspunkt for aktivitet og milepælsplan for arbeidet med <i>Opptrappingsplanen for rusfeltet</i>. Planen oversendes Helsedirektoratet med kopi til Helse- og omsorgsdepartementet innen 1. mars 2018.
Alle embetene   HOD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   Helsedirektoratet   3.1.3.2.4

Fylkesmannen skal i 2018 bidra til å gjøre det helserelaterte arbeidet knyttet til *Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021)* kjent. Informasjon om ny bestemmelse om kommunens ansvar for å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3a, og ansvar for *Psykososial oppfølging og beredskap* § 3-2 første ledd nr. 3 ny bokstav d), skal inngå i arbeidet.

Fylkesmannen skal understøtte kommunenes arbeid med å styrke kompetansen om vold og overgrep i helse- og omsorgstjenesten i samarbeid med kompetansesentrene.

Fylkesmannen skal bidra til gode og effektive planprosesser for å understøtte målet om at flere kommuner utarbeider kommunale eller interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Arbeidet sees i sammenheng med fylkesmannens innsats på tilstøtende områder. Frist 31.12.2018.

3.1.3.3 Styrket folkehelsearbeid

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.3.3.1 Andel kommuner som har etablert et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid.	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.3.1.1 100 %
3.1.3.3.2 Andel kommuner som har vektlagt utjevning av sosiale helseforskjeller i planer etter plan- og bygningsloven.	Alle embetene HOD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Helsedirektoratet 3.1.3.3.2.1 100 %

Oppdrag
Alle embetene   HOD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   Helsedirektoratet   3.1.3.3.3 Fylkesmannen skal bidra til at psykisk helse blir en likeverdig del av kommunenes folkehelsearbeid, gjennom å formidle politikk og fagkunnskap på området. Det vises til regjeringens nye strategi for god psykisk helse Mestre hele livet (2017-2022) og til Helsedirektoratets temaside , med rapporter, om livskvalitet og psykisk helse samt til Veivisere i lokale folkehelseiltak – psykisk helse og livskvalitet. Frist er 31.12.2018.
Alle embetene   HOD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   Helsedirektoratet   3.1.3.3.4 Fylkesmannen skal formidle <i>Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021)</i> til kommuner og fylkeskommuner (bl.a. de som har ansvar for mattilbud i barnehage, skole, arbeidsplasser, institusjoner

osv.). Det skal legges vekt på det faglige grunnlaget og betydningen av kosthold, mat og måltider for helse og trivsel. Frist 31.12.2018.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

3.1.3.3.5

Fylkesmannen skal i 2018 formidle Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i barnehagen (utgis våren 2018) til kommunene i kraft av de er lokal barnehagemyndighet. Frist 31.12.2018.

3.1.4 Klima- og miljødepartementet

3.1.4.1 Økosystemene i fylket har god tilstand og leverer økosystemtjenester

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.1.1 Etablering av overvåkingsprogram i vannregioner.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.1.1.1 Overvåkingsprogram skal være etablert i alle vannregioner i løpet av 2018.
3.1.4.1.2 Antall nye pålegg eller gjennomførte tiltak og undersøkelser hjemlet i vannkraftkonsesjoner.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.1.2.1 Økt bruk av påleggsmyndigheten hjemlet i vannkraftkonsesjoner sammenliknet med 2017.
3.1.4.1.3 Antall igangsatte restaureringstiltak i myr og våtmark.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.1.3.1 Alle innvilgede restaureringstiltak skal være igangsatt i løpet av 2018.
3.1.4.1.4 Status på bestander av anadrom laksefisk, innlandsfisk og andre ferskvannsorganismer som fylkesmannen har ansvar for.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.1.4.1 Kontroll av rettighetshaverorganisering skal være gjennomført i løpet av 2018.

Oppdrag

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.5

I 2018 skal fylkesmannen sikre at overvåkingsdata er registrert i Vannmiljø slik at disse kan benyttes i oppdatering av klassifiseringen av vannforekomster. Frist 31.05.2018.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.6

I 2018 skal fylkesmannen oppdatere karakterisering og klassifisering i Vann-Nett basert på ny informasjon framkommet gjennom overvåking, undersøkelser, modeller og annet. Frist 30.06.2018.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.7

I 2018 skal fylkesmannen følge opp foreslåtte tiltak i de regionale tiltaksplanene innenfor eget myndighetsområde, slik at de er operative og kan rapporteres til ESA innen 31.12.2018. Status for tiltakene skal oppdateres i Vann-Nett med frist 30.09.2018.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.8

Retningslinjer for fiskekultivering for de arter fylkesmannen har ansvar for skal være implementert i 2018. Frist 31.12.2018

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.9

I 2018 skal fylkesmannen gjennomføre myndighetspålagt overvåking i tråd med vannforskriften. Frist: 31.12.2018.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.12

I 2018 skal fylkesmannen foreslå arealer for naturtypekartlegging innen 01.11.2018 med truede naturtyper, som er viktige for mange arter, dekker sentrale økosystemfunksjoner eller er spesielt dårlig kartlagt. Av disse skal områder der kartlegging gir stor samfunnsnytte (m.a. områder med stor aktivitet og stort utbyggingspress) prioriteres.

Varsle grunneierne om kartleggingen når Miljødirektoratet har det endelige utvalget klart.

Alle embetene | **KLD** | LMD | Miljø og klima | Landbruk og mat

3.1.4.1.13

I 2018 skal fylkesmannen, i samarbeid mellom miljø-, landbruks- og kulturminneforvaltning og lokal arbeidsgruppe, arbeide med å ferdigstille (utkast til) forvaltningsplaner for de utvalgte kulturlandskapene i jordbruket i fylket innen 31.12.2018.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.14

I 2018 skal fylkesmannen framskaffe oversikt over ferdsels- og oppholdsrestriksjoner i de statlige sikrede friluftslivsområdene og foretatt en vurdering av om restriksjonene er lovlige og nødvendige. Frist: 31.12.2018.

FMFI | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.15

I 2018 skal fylkesmannen gjennomgå dispensasjoner etter motorferdselloven gitt i en tilfeldig valgt periode i et utvalg kommuner for å se om dispensasjonene er i samsvar med loven, og for å avdekke eventuelle ulikheter i dispensasjonspraksis. Frist 31.12.2018

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.1.4.1.16

Dersom vannforskriften blir endret i tråd med forslaget som er på høring skal fylkesmannen ta over som vannregionkoordinator fra 1. juli 2018 Fylkesmannen skal da ta over arbeidet med å utforme dokumentene Planprogram og Vesentlige vannforvaltningsspørsmål som skal sendes på høring 01.01.2019

3.1.4.2 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.2.1 Skogareal foreslått for vern.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.2.1.1 Antall gjennomførte verneplanprosesser innenfor skogvern er økt i forhold til 2017.
3.1.4.2.2 Andel verneområder med behov for forvaltningsplan som har en godkjent forvaltningsplan.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.2.2.1 100 %

Oppdrag
Alle embetene   KLD   Miljø og klima
3.1.4.2.4
I 2018 skal fylkesmannen bidra i arbeidet med å velge ut områder til fylkesvise supplerende verneplaner. Frist: 31.12.2018

3.1.4.3 Forurensning skal ikke skade helse og miljø

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.4.3.1 Antall kartlagte og kvalitetsikrede kommunale brannøvingslokaliteter registrert i Forurensningsdatabasen.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.3.1.1 All informasjon om brannøvingslokaliteter i fylket i Forurensningsdatabasen skal være kvalitetssikret i løpet av 2018.
3.1.4.3.2 Andel grunnforurensningslokaliteter som Fylkesmannen har ansvar for i databasen Grunnforurensning, som er kvalitetssikret og oppdatert i nytt fagsystem.	Alle embetene KLD Miljø og klima 3.1.4.3.2.1 100 % av lokalitetene med grunnforurensning er kvalitetssikret.
3.1.4.3.4 Antall ferdigbehandlede søknader om oppryddingstiltak i Hammerfest, Ålesund og Horten.	FMFI KLD Miljø og klima 3.1.4.3.4.1 Alle søknader om tillatelse til oppryddingstiltak i tiltaksplanområdet i Hammerfest skal ferdigbehandles i 2018.
3.1.4.3.5 Pålegg for utarbeidelse av tiltaksplan for forurenset sjøbunn ved prioriterte verft er gitt.	FMOS FMBU FMVE FMTE FMAV FMRO FMHO FMSF FMMR FMTL FMNO FMTR FMFI KLD Miljø og klima 3.1.4.3.5.1 Alle gjenstående prioriterte skipsverftslokaliteter har fått pålegg innen 31.12.2018

3.1.5 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

3.1.5.1 God økonomiforvaltning i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.5.1.1 Antall kommuner i ROBEK.	Alle embetene KMD Kommunal styring 3.1.5.1.1.1 Antallet kommuner i ROBEK ved utgangen av 2018 skal ikke overstige antallet ved utgangen av 2017.
3.1.5.1.2 Kvalitet i KOSTRA-data.	Alle embetene KMD Kommunal styring 3.1.5.1.2.1 Antall feil i KOSTRA-rapporteringen reduseres vesentlig sammenliknet med 2017.

3.1.6 Landbruks- og matdepartementet

3.1.6.1 Økt verdiskaping i landbruket

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.6.1.1 Mobilisering av lokale ressurser for økt verdiskaping og konkurransekraft i og i tilknytning til landbruket	Alle embetene LMD Landbruk og mat 3.1.6.1.1.1 Regionalt bygdeutviklingsprogram med tilhørende underprogrammer er fulgt opp i tråd med nasjonal politikk
3.1.6.1.2 Verdiskapning i skogbruket.	Alle embetene LMD Landbruk og mat 3.1.6.1.2.1 Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst.

Oppdrag
Alle embetene   LMD   Landbruk og mat   3.1.6.1.3 Regionale bygdeutviklingsprogram (RBU) med tilhørende underprogrammer skal være ferdig revidert 1.1.2019. Fylkesmannsembetene som er vedtatt sammenslått fra 2019, skal utarbeide felles Regionale bygdeutviklingsprogram. Det må også tas høyde for ny regionstruktur og nye regioner gjeldende fra 2020.

3.1.6.2 Bærekraftig landbruk

Styringsparametere	Resultatmål
3.1.6.2.1 Skogens rolle i klimasammenheng.	Alle embetene LMD Landbruk og mat 3.1.6.2.1.1 Økt planting med tilskudd til tettere planting, og økt gjødsling, sammenlignet med 2017
3.1.6.2.2 Fylkesmannens bidrag til opprettholdelse av kulturlandskap og redusert miljøbelastning fra jordbruksdrift.	Alle embetene LMD Landbruk og mat 3.1.6.2.2.1 Tiltak i regionalt miljøprogram er innrettet mot de regionale miljøutfordringene.

Oppdrag

Alle embetene | **LMD** | KLD | Miljø og klima | Landbruk og mat

---

3.1.6.2.3

Fylkesmannen i berørte fylker skal bistå Mattilsynet og Miljødirektoratet i bekjempelsen av dyresykdommen skrantesyke (CWD). Fylkesmannen vil ha ansvar for ulike oppgaver som informasjonsarbeid, forvaltningen av tilskudd til beitelag, oppsetting av sperregjerde mm.

3.1.7 Andre oppdrag

Oppdrag

Alle embetene | **KMD** | KUD | Folk og samfunn | Annet tema

3.1.7.2

Fylkesmannen skal innen utgangen av 2018 ha fulgt opp identifiserte tiltak i IKT-strategien og arbeidet videre med digitalisering i embetet. Arbeidet inkluderer:

- Alle embeter skal ta i bruk tilskot.no til utbetaling av tilskudd. Avtale gjøres med Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
- Embetene skal gjøre forberedelser til ny personvernordning (GDPR) som trer i kraft fra mai 2018, og iverksette den nye ordningen fra dette tidspunkt
- Det enkelte embete skal ta i bruk de digitale fellesløsninger, tjenester og skjema som tilrettelegges og etableres for embetene
- Alle embeter skal ta i bruk den digitale løsningen for tilskudd til tros- og livssynssamfunn, utenom Den norske kirke, som er utviklet av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

FMOS | FMOA | FMHE | FMOP | FMBU | FMVE | FMTE | FMHO | FMSF | FMTR | FMFI | KMD | Annet tema

3.1.7.4

I sammenheng med vedtatte fusjoner av fylkesmannsembeter skal fylkesmannen innen utgangen av 2018 gjennomføre lokale omstillingsprosesser i henhold til KMDs føringer og mandat, slik at det nye embetet er fullt ut operativt fra 1.1.2019.

3.2 Statlig virksomhet på regionalt nivå skal være godt samordnet og legge til rette for gode helhetsløsninger

3.2.1 Tverrsektorielle delmål

3.2.1.1 Den offentlige boligsosiale innsatsen skal være helhetlig og effektiv

Oppdrag

Alle embetene | **KMD** | ASD | HOD | Folk og samfunn | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

3.2.1.1.1

Regionale aktører under fylkesmannens ledelse skal i 2018 møte kommunene samordnet for å løse boligsosiale problemstillinger i kommunene.

3.2.1.2 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.2.1 Avslutning av tilsyn.	Alle embetene ASD BLD HOD Familier, barn og unge Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester Tilsyn Helsetilsynet
	3.2.1.2.1.1 Alle tilsyn på Helsetilsynets områder hvor det er funnet brudd på lov- og forskriftskrav er avsluttet (dvs. praksis er endret) innen en avtalt frist.

Oppdrag

Alle embetene | KMD | Tilsyn

3.2.1.2.2

I 2018 skal fylkesmannen styrke samordningen av tilsynsvirksomheten overfor kommunene og tilretteleggingen for læring og forbedring i forbindelse med tilsyn. Frist for oppdraget er 31.12.2018.

3.2.1.3 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.3.1	Alle embetene KLD Miljø og klima
Andel kommuner som tilfredsstiller statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging. Herunder hvor mange kommuner som har en gjeldende handlingsplan med konkrete tiltak, samt ambisiøse mål for klimagassreduksjon, og har gjennomført tiltak siste år for å oppnå dette.	3.2.1.3.1.1
	Minimum 50 % av kommunene tilfredsstiller krav.
	Alle embetene KLD Miljø og klima
	3.2.1.3.1.2
	Alle kommuner i fylket har mottatt bistand til klima- og energiplanlegging, herunder veiledning til ny klimagassstatistikk og statlige forventninger til klima- og energiplanleggingen.

Oppdrag
Alle embetene   KLD   Miljø og klima
3.2.1.3.2
I 2018 skal fylkesmannen informere om støtteordningen Klimasats og vurdere søknader. Bistå med oppfølging av Klimasats-prosjekter i fylket. Frist for å informere: 31.12.2018, frist for å vurdere: 1. 5. 2018, frist for å bistå med oppfølging: 31.12.2018
Alle embetene   KLD   Miljø og klima
3.2.1.3.3
I 2018 skal fylkesmannen lage en oversikt over klimaplaner og klimatiltak i fylket, og vurdere hvordan klimaplanene oppfyller statlige forventninger. Sendes Miljødirektoratet. Tidsfrist: 31.12.2018.
Alle embetene   KLD   Miljø og klima
3.2.1.3.4
I 2018 skal fylkesmannen lage informasjon om ordningen og vurdering av søknader til støtteordningen for klimatilpasning i kommunene. Frist for vurdering av søknader: 15.3.2018. Frist for informasjon: 31.12.2018
Alle embetene   KLD   Miljø og klima

3.2.1.3.7

Når ny Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene blir vedtatt, vil utvalgte embeter bli bedt om å bistå Miljødirektoratet med utarbeidelse av veiledning til denne. Alle embeter skal i 2018 bidra til å gjøre den kjent for kommunene i fylket. Tidsfrist: 31.12.2018

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

3.2.1.3.8

I 2018 skal fylkesmannen lage en sjekklister for å vurdere om klimatilpasning er ivarettatt i kommunale plansaker. Sjekklister skal bygge på klimaprofilen for fylket, og være tilpasset regionene i fylket. Frist: 31.12.2018

3.2.1.4 Fylkesmannen understøtter nasjonale myndigheters og kommunenes arbeid med flyktnings situasjonen

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.4.1 Kommunenes bosetting av flyktninger.	Alle embetene JD Annet tema
	3.2.1.4.1.1 Andel flyktninger bosatt innen 6 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 90 % Resterende andel skal være bosatt innen 12 måneder.
	Alle embetene JD Annet tema
	3.2.1.4.1.2 Andel enslige mindreårige bosatt innen 3 måneder etter at vedtak som danner grunnlag for bosetting eller reisetillatelse er gitt: 80 %.

3.2.1.5 God samordning i opprydding av marin forsøpling

Styringsparametere	Resultatmål
3.2.1.5.1 Antall avfallsplaner i havner som er innhentet og godkjent	FMFI KLD Miljø og klima
	3.2.1.5.1.6 Planer for 130 havner skal være godkjent

Oppdrag

Alle embetene   KLD   Miljø og klima   3.2.1.5.2   I 2018 skal fylkesmannen bistå Miljødirektoratet i forvaltning av tilskuddsmidler for opprydding av marin forsøpling. Frist: 01.04.2018.
Alle embetene   KLD   Miljø og klima   3.2.1.5.3   Fylkesmannen skal fra 2018 koordinere arbeidet med marin forsøpling i fylket. Fylkesmannen skal sammen med relevante private og offentlige aktører lage et forslag om hvordan samarbeidet mellom aktørene i regionen kan styrkes og oppryddingsarbeidet samordnes og effektiviseres. Frist innen 31.12.2018.
Alle embetene   KLD   Miljø og klima   3.2.1.5.4   I 2018 skal fylkesmannen ha oversikt over alle viktige oppryddingstiltak mot marin forsøpling. Frist 31.12.2018.

3.2.1.6 Andre oppdrag

Oppdrag
Alle embetene   KD   ASD   BLD   HOD   JD   Barnehage og opplæring   Familier, barn og unge   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   Helsedirektoratet   3.2.1.6.1   Et overordnet mål med 0-24-programmet er å styrke det tverretatlige samarbeidet om utsatte barn og unge og deres familier i kommunene/fylkeskommunene, jf. strategi for 0-24-programmet. Fylkesmannen bes velge ut inntil tre målsettinger og tilhørende tiltak som embetet ønsker å prioritere i 2018 og som understøtter den overordnede målsettingen for 0-24-programmet.
Alle embetene   BLD   Familier, barn og unge   3.2.1.6.2   Fylkesmannen skal bidra til å gjøre fritidserklæringen kjent i kommunene. Fritidserklæringen har en intensjon om at alle barn og unge skal ha en mulighet til å delta jevnlig i minst en fritidsaktivitet, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon. Dette er forankret i FNs Barnekonvensjon, Artikkel 31. Gjennom sin kunnskap om barn og unges levekår i kommunene skal Fylkesmannen bidra til at kommunene legger forholdene til rette for et godt samarbeid med frivillige lag og foreninger. Dette er et viktig virkemiddel for sosial inkludering og deltakelse for barn og unge i lokalsamfunnet.   Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet vil gå i dialog med fylkesmannsembetene om arbeidet i 2018.

Alle embetene | **BLD** | KD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

3.2.1.6.3

Fylkesmannen skal bidra i det tverretatlige samarbeidsprosjektet for å bedre opplærings situasjonen og skoleresultatene til barn og unge i barnevernet.

Fylkesmannen skal informere og motivere kommuner og fylkeskommuner til å ta i bruk kurssets Modul 1, "Samarbeid mellom skole og barnevern", som retter seg mot ansatte i både skole- og barnevernsektoren. Som del av dette arbeidet skal Fylkesmannen fortsette arbeidet med å gjøre veilederen "Samarbeid mellom skole og barnevern" kjent i kommuner og fylkeskommuner.

Alle embetene | **BLD** | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

3.2.1.6.4

Fylkesmannen skal bistå og samarbeide med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om tiltakene i kompetansestrategien for det kommunale barnevernet:

- Tjenestestøtteprogrammet
- Veiledningsteamet
- Dialogmøter
- Læringsnettverk og lokale utviklingsprosjekter

Oppdraget vil bli nærmere spesifisert i eget oppdragsbrev.

Alle embetene | **BLD** | Familier, barn og unge

3.2.1.6.5

Fylkesmannen skal bidra til at alle kommuner får en forsvarlig organisering av akuttberedskapen i kommunene i løpet av 2018.

Alle embetene | **BLD** | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

3.2.1.6.6

Fylkesmannen skal utarbeide og benytte en systematisk modell for vurdering av risikobildet i kommunal barneverntjeneste.

Alle embetene | **ASD** | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

3.2.1.6.7

Prosjektet "Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier".

Fylkesmannsembeter som har kontorer i tiltaksgruppen bes i 2018 delta i en arbeidsgruppe, bestående av representanter for fylkesmannsembeter, fylkesadministrasjoner og Arbeids- og velferdsdirektoratet, som skal se på fremtidig implementering og rollefordeling. Disse embetene kan også delta på prosjektsamlinger som observatører. Embeter med sammenligningskontor følger opp disse tilsvarende som for andre tilskuddsprosjekter.

Alle embetene | **ASD** | KD | Barnehage og opplæring | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

3.2.1.6.8

Fylkesmannen skal også i 2018 bidra i det tverretatlige samarbeidsprosjektet *Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler* med Arbeids- og velferdsdirektoratet og Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen skal understøtte pilotene i de fylkene som fortsatt har forsøk og bidra med erfaringsspredning.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.6.9

Fylkesmannen bidrar til videreutvikling av totalforsvaret og robusthet i kritiske samfunnsfunksjoner i tråd med sentrale føringer, se *Program for videreutvikling av totalforsvaret og samfunnets motstandsdyktighet 2017- 2020*.

FMNO | FMTR | FMFI | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.6.10

Fylkesmannen i Finnmark må i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og andre relevante aktører, slutføre arbeidet med egen forsyningsplan for matvarer i fylket i løpet av 2018. Fylkesmannen i Nordland og Troms må være forberedt på å involveres i dette arbeidet.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.6.12

Fylkesmannen skal i 2018 ferdigstille revisjon av underliggende planverk knyttet til Sivilt beredskapssystem (SBS).

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

3.2.1.6.14

Fylkesmannen skal delta med fylkesberedskapsrådet i spilløvelsen (CPX) av NATO-øvelsen Trident Juncture 2018.

3.3 Rettssikkerhet skal være ivaretatt på en enhetlig måte i fylket og på tvers av embetene

3.3.1 Tverrsektorielle delmål

3.3.1.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.1.1 Tilsyn med grunnlag i risikovurdering.	FMFI KD Tilsyn 3.3.1.1.1.16 Omfangskravet på 46 poeng skal være oppfylt.
3.3.1.1.2 Fylkesmannens bidrag til et bedre skolemiljø for elevene.	Alle embetene KD Barnehage og opplæring 3.3.1.1.2.1 Alle skoleeiere skal ha fått nødvendig oppfølging for å sikre en enklere, raskere og tryggere behandling av saker om elevenes skolemiljø på skolenivå.
3.3.1.1.3 Gjennomførte tilsyn med ordningene i introduksjonsloven.	Alle embetene JD Tilsyn 3.3.1.1.3.1 Minimum 2 tilsyn per år.
3.3.1.1.4 Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.3.1.1.4.1 Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften
	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.3.1.1.4.2 Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften
3.3.1.1.5 Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i klager over reguleringsplan.	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.3.1.1.5.1 Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker
3.3.1.1.6 Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.3.1.1.6.1

byggningsrettens område (også der oreigningsloven er hjemmelsgrunnlag).	Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og byggningsrettens område er behandlet innen 12 uker
	Alle embetene KMD Areal, by og samfunn 3.3.1.1.6.2 Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og byggningsrettens område er behandlet innen 12 uker
3.3.1.1.7 Antall gebyrfinansierte tilsyn	FMFI KLD Miljø og klima 3.3.1.1.7.7 FMFI skal gjennomføre om lag 20 endags- og flerdagstilsyn i 2018, tilsvarende gebyrinntekter på minimum 300 000 kroner.
3.3.1.1.8 Fylkesmannens kvalitet og kompetanse i saksbehandling.	Alle embetene KD Barnehage og opplæring Tilsyn Klagesaksbehandling 3.3.1.1.8.1 All saksbehandling knyttet til klagesaker, tilsyn og håndheving av skolemiljøsaker skal være utført med riktig kvalitet i tråd med regelverket og instruks.

Oppdrag
Alle embetene   KD   Barnehage og opplæring 3.3.1.1.9 Behandle søknader om dispensasjon fra krav til fremmedspråk i henhold til instruks fra Kunnskapsdepartementet, inntil nytt regelverk er på plass.

3.3.1.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.2.1 Etablerte systemer for kontroll og oppfølging på landbruksområdet på regionalt og kommunalt nivå etterleves.	Alle embetene LMD Landbruk og mat 3.3.1.2.1.1 Gjennomført kontroll i henhold til kontrollplan.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat

	3.3.1.2.1.2 Gjennomført risikobasert forvaltningskontroll av 20 % av kommunene.
	Alle embetene LMD Landbruk og mat 3.3.1.2.1.3 Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100 %.
3.3.1.2.2 Fylkesmannen har innarbeidet kontroll på reindriftsområdet i sin kontrollplan.	FMTL FMNO FMTR FMFI LMD Landbruk og mat 3.3.1.2.2.1 Andel av siidaandeler der det er gjennomført kontroll: 15%. FMTL FMNO FMTR FMFI LMD Landbruk og mat 3.3.1.2.2.2 Andel avvik avdekket under kontroll som er fulgt opp: 100%.

Oppdrag	
	Alle embetene LMD Landbruk og mat 3.3.1.2.3 Bistå gjennom 2018 i arbeidet med endringer i veterinærvaktdistrikt som følge av ny kommunestruktur
	Alle embetene LMD Landbruk og mat 3.3.1.2.4 Bidra til å implementere nytt fagsystem for sykdomsavløsning på en god måte

3.3.1.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.1.3.3 Saksbehandlingstid.	Alle embetene HOD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.3.1

	Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 6 måneder eller mindre. Alle embetene ASD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.3.2 Median saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre
	Alle embetene ASD HOD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.3.3 Avslutning av klagesaker: Minst 90 prosent innen 3 måneder.
	Alle embetene HOD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.3.4 Andel vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning som er overprøvd innen 3 måneder: Minst 90 %.
	Alle embetene HOD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.3.5 Andel søknader om dispensasjon fra utdanningskrav som er behandlet innen 3 måneder: Minst 90 %.
3.3.1.3.4	FMFI HOD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.4.3 Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 110 poeng
3.3.1.3.5	FMHE FMOP FMVE FMTE FMSF FMFI HOD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.5.3 Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 30 poeng
3.3.1.3.6	FMTE FMSF FMTR FMFI ASD Tilsyn Helsetilsynet 3.3.1.3.6.3 Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 40 poeng

Oppdrag
Alle embetene   HOD   Tilsyn   Helsetilsynet   3.3.1.3.7   Alle landets fylkesmenn skal innen utgangen av 2018 ha gjennomført oppfølgingstilsyn med helseforetakenes somatiske akuttmottak og deres gjenkjennelse og oppfølging av uklare medisinske tilstander i spesialisthelsetjenesten med fokus på hvordan pasienter med blodforgiftning (sepsis)/ alvorlige infeksjoner blir diagnostisert og behandlet. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederen for det landsomfattende tilsynet. Tilsynene skal utføres i tråd med veilederen.
Alle embetene   ASD   HOD   Tilsyn   Helsetilsynet   3.3.1.3.8   Alle landets fylkesmenn skal i 2018 føre tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester og sosiale tjenester, og spesialisthelsetjenester til personer med samtidig psykisk lidelse og rusmiddelavhengighet. Det er utarbeidet to veiledere, en for kommunale tjenester og en for spesialisthelsetjenesten, og tilsynene skal utføres i tråd med disse. Tilsynene utgjør en del av resultatmålet for planlagte tilsyn. Antallet som skal gjennomføres fremgår av veilederne. Alle tilsynene skal være gjennomført innen utgangen av 2018.
Alle embetene   BLD   Tilsyn   Helsetilsynet   3.3.1.3.9   Alle landets fylkesmenn skal i 2018 føre tilsyn med barneverninstitusjoner. De skal undersøke om institusjonene gir forsvarlig omsorg og behandling. Videre skal de undersøke bruk av tvang og barn og unges medvirkning. Tilsynene skal utføres i tråd med veilederen.
FMBU   FMVE   FMFI   BLD   Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester   3.3.1.3.10   Fylkesmannen skal følge opp kommuner i fylkene som er med i forsøk med endret oppgave- og ansvarsdeling mellom kommune og stat innen barnevernet gjennom: • råd og veiledning samt tilsyn ved behov   • tertialvis rapportering til Bufdir   • å bidra i følgeevalueringen etter nærmere anvisninger.

3.3.2 Justis- og beredskapsdepartement

3.3.2.1 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning som ivaretar rettsikkerhet og rettslikhet

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.2.1.1 Saksbehandlingstid (utvalgte sakstyper).	Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.3.2.1.1.1 <i>Opprett vergemål – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 70 dager.</i> Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.3.2.1.1.3 <i>Fylkesmannens samtykke til bruk av kapital – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 20 dager.</i> Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.3.2.1.1.4 <i>Godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 45 dager.</i> Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.3.2.1.1.5 <i>Klagesaksbehandling – 80 % av klagen Fylkesmannen mottar på vergemålsområdet skal være behandlet innen 70 dager.</i>
3.3.2.1.2 Fylkesmannens kontroll av vergeregnskap	Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.3.2.1.2.1 Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen.
3.3.2.1.3 Digital innlevering av vergeregnskap	Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.3.2.1.3.1 Andelen vergeregnskap som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 50 %.

3.3.2.1.4 Digital innsending av søknader om godtgjøring og fylkesmannens samtykke	Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.3.2.1.4.1 Andelen søknader om godtgjøring og søknader om fylkesmannens samtykke (bruk av kapital, salg av eiendom etc.) som leveres digitalt via Altinn, skal være minst 30 %

Oppdrag	
Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	
3.3.2.1.5 Fylkesmannen skal innen utgangen av 2018 ha gjennomgått alle oppdrag hvor det benyttes advokat som verge med timebetaling etter offentlig salærsats. Siktemålet er å omgjøre disse oppdragene til ordinære vergeoppdrag i saker hvor det ikke er spesielt behov for juridisk kompetanse.	
Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester	
3.3.2.1.6 Fylkesmannen skal i 2018 arbeide for økt bruk av fremtidsfullmakter.	

3.3.2.2 Vergehaver skal ha høy grad av selvbestemmelse og vergemålene skal være individtilpassede

Styringsparametere	Resultatmål
3.3.2.2.1 Individtilpasning av vergemål	Alle embetene JD Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester 3.3.2.2.1.1 Før et eventuelt vergemål opprettes, skal det foretas nødvendige undersøkelser slik at mandatet kan individtilpasses og ikke er mer inngripende enn nødvendig

3.4 Fylkesmannen skal ta de initiativ som finnes påkrevd og holde sentrale myndigheter orientert om tilstanden i fylket og effekten av statlig politikk

3.4.1 Tverrsektorielle delmål

3.4.1.1 Økt kvalitet og kompetanse i kommunene

Styringsparametere	Resultatmål

3.4.1.1.1 Oppfølging av skoleeiere i oppfølgingsordningen som ikke har igangsatte tiltak.	FMOS FMBU FMVE FMTE FMAV FMRO FMHO FMMR FMTL FMNO FMTR FMFI KD Barnehage og opplæring 3.4.1.1.1.1 Alle skoleeiere, som er omfattet av oppfølgingsordningen og ikke har igangsatte tiltak, skal ha fått nødvendig oppfølging fra fylkesmannen.

Oppdrag	
Alle embetene KD Barnehage og opplæring	
3.4.1.1.2 Fylkesmannen skal legge til rette for et samarbeid mellom skoleeiere og UH-institusjoner i den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling i grunnskolen. Fra 2018 skal også fylkeskommunen som skoleeier inkluderes i samarbeidet, selv om midler til tiltak i videregående opplæring ikke tildeles før i 2019. Fylkesmannen skal også legge til rette for tiltak innenfor fagfornyelse, skolemiljø og andre relevante tiltak som støtter målene for ny kompetansemodell.	
Alle embetene KD Barnehage og opplæring	
3.4.1.1.3 Fylkesmannen skal legge til rette for samarbeid mellom barnehagemyndigheter, barnehageeiere, UH-institusjoner og eventuelt andre relevante aktører i videreutvikling av regionale ordninger for kompetanseutvikling for barnehage i henhold til revidert kompetansestrategi for barnehage (2018-2022). Fylkesmannen skal i tillegg informere om og motivere til deltakelse på kompetanseutviklingstiltak som ligger utenfor regional ordning og bidra til å se de individuelle og kollektive tiltakene i sammenheng.	

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Føringer for 2018

4.1.1 Fellesføring 2018

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Embetet skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Embetet skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet.

4.1.2 Effektivisering

Arbeidet med å fjerne tidstyver var sentralt i fellesføringene i tildelingsbrevene for 2014 og 2015. Tidstyvarbeidet som prosjekt er i en avslutningsfase, men arbeidet med å forenkle, forbedre og effektivisere arbeidsprosessene skal videreføres. I 2017 var effektivisering en fellesføring for alle statlige virksomheter.

I 2018 skal arbeidet med effektivisering være en del av styringsdialogen mellom KMDs avdelinger og våre virksomheter. Fylkesmannen skal på etatsstyringsmøtet i november 2018 presentere hvordan ressursbruken kan gjøres mer effektiv og hva som er gjennomført så langt. Tiltakene vil være et tema på etatslederkonferansen i 2019. Det vil videre være naturlig at eventuelle effekter av arbeidet også reflekteres i innspillene i budsjettprosessen for 2020. Se gjerne Difis sider om effektivisering <https://www.difi.no/fagomrader-og-tjenester/effektivisering>.

4.1.3 Læringer

Regjeringen har ambisiøse forventninger til offentlige virksomheters inntak av læringer. Det vises til brev datert 10. mars 2015 og 14. september 2016 om tilrettelegging for læreplasser og tiltak for å øke antall læringer i staten og tidligere tildelingsbrev.

Virksomheten skal hvert år vurdere om de kan øke antall læringer og tilby opplæring i nye lærefag. Kravet om at fylkesmannen til enhver tid har minimum én lærling videreføres. Det skal rapporteres om bruk av læringer i årsrapporten.

4.2 Vesentlige endringer i oppgaveporteføljen

4.2.1 Kunnskapsdepartementet

I statsbudsjettproposisjonen for 2018 er det foreslått endring i følgende tilskuddsordninger:

Kap. 225 post 66 – Tilskudd til leirskoleopplæring

Fra 1.1.2018 overtar Utdanningsdirektoratet forvaltningen av tilskudd til leirskoleopplæring, og foretar utregning og utbetaling av tilskudd for 2018.

Kap. 225 post 64 – Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge

Fra høsten 2018 overtar Utdanningsdirektoratet forvaltningen av tilskuddet til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge som er i aldersgruppen 6 - 15 år, og som har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Utdanningsdirektoratet godkjenner tilskuddet for høstsemesteret 2018 og utbetaler tilskuddet i januar/februar 2019.

4.2.2 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Samordning av statlige innsigelser

Samordning av statlige innsigelser vil være en fast ordning fra 2018 for de embeter som har vært med i samordningsforsøket. Det vises til oppgave under virksomhets- og økonomiinstruksen del 5.2.6. Trøndelag innlemmes i ordningen som nytt sammenslått embete. Øvrige embeter innlemmes i ordningen fra 2019.

Programmet Plansatsing mot store byer avsluttes, innsatsen er rettet inn mot arbeidet med byveksttaler.

Programmet Plansatsing mot store byer avsluttes som program i sin nåværende form i 2017. Deler av innsatsen for samordnet bolig-, areal-, og transportplanlegging er nå rettet inn mot arbeidet med byvekstavtaler. Vi viser til egne oppdrag i tildelingsbrevet under del 3.1.1.1 når det gjelder arbeidet med byvekstavtaler, som for 2018 vil gjelde 9 fylkesmenn.

Departementet ønsker å videreutvikle de etablerte nettverkene for henholdsvis bykommunene og fylkeskommuner/fylkesmenn under plansatsingen. I første omgang planlegges det for samlinger både på spesifikke tema og et oppfølgende nettverksmøte vinteren 2018 for fylkesmenn og fylkeskommuner i de fire største byområdene på bolig-, areal- og transportplanlegging. I tilknytning til arbeidet med byvekstavtaler vil det bli vurdert om det er hensiktsmessig å opprettholde og/eller etablere nye nettverk. Vi vil ta hensyn til hva som oppleves som relevant for de berørte aktørene.

5 Budsjetttildelinger

5.1 Budsjetttrammer på kap. 525 og kap. 3525

I tråd med Stortingets vedtak tildeles fylkesmannen utgifter og inntekter i 2018 i samsvar med kapittel 5.1.1 og 5.1.2.

5.1.1 Kap. 525 Fylkesmannsembetene (Utgifter)

Post	Betegnelse	Tildeling 2018 <i>(I 1000 kroner)</i>
01	Driftsutgifter	1 836 856
21	Spesielle driftsutgifter	163 894
	Sum kap. 525	2 000 750

Oversikt over tildelingene til det enkelte embete følger som vedlegg 2.

Budsjettfordeling til embetene for 2018 er videreført fra 2017. Priskompensasjon og reduksjon i bevilgningen som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (0,7%) og digital post, er fordelt forholdsmessig mellom embetene. Lønnskompensasjonen er fordelt med utgangspunkt i beregnet lønnsøkning i embetene som følge av lønnsoppjøret i 2017.

Som tidligere år er det holdt tilbake 24 mill. kroner av bevilgningen på kap. 525, post 01 til sentrale avsetninger. De sentrale avsetningene anvendes i all hovedsak til dekning av felles datalisenser, felles IKT-tjenester og driftstjenester for samtlige embeter. Det er avsatt et mindre beløp til dekning av administrative forhold som fellesmøter og KMDs fagutvalg. I tillegg er det avsatt midler til oppretting av Fylkesmennes fellesadministrasjon og til prosjektet med DFØ for embetene som slås sammen fra 01.01.2019.

Rammeendringer

Det er lagt inn 5 mill. kroner til å dekke engangskostnader ved overgang til vedtatte endringer i fylkesmannsstrukturen. Midlene er fordelt til embetene i samsvar med vedlegg 2. Teknisk er midlene plassert på det embetet hvor hovedlokasjonen skal være.

Bevilgningen er redusert med 18,1 mill. kroner knyttet til forenklet pensjonsmodell på vergemålsområdet, beløpet er overført til kap. 469, post 01. Det er også en reduksjon på 0,380 mill. kroner på grunn av justering av anslåtte utgifter i forbindelse med forenklet pensjonsmodell.

Kap. 525, post 01 er styrket med 2 mill. kroner som er helårsvirkning av utgifter på grunn av økning av klagesaker ved etablering av fritt rettsråd for psykisk helsevern. Midlene er fordelt i samsvar med forslag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Rammen er også styrket med 6 mill. kroner til utnevning av områdeforvaltere for seks verneområder, midlene er fordelt etter forslag fra Klima- og miljødepartementet. Bevilgningen er redusert med 0,965 mill. kroner til drift av den sivile klareringsmyndigheten som etableres i Moss. Reduksjonen er fordelt mellom Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Fylkesmannen i Rogaland.

I 2017 ble det rammeoverført i 26 mill. kroner fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) til reindriftsforvaltning i de 5 nordligste fylkene. Det er i fordelingen for 2018 foretatt en mindre omfordeling mellom embetene på bakgrunn av innspill fra LMD.

Når embetet mottar midler til tidsavgrensede prosjekter eller oppgaver, skal midlene inntektsføres på kap. 3525, post 01, og når midlene brukes, skal de utgiftsføres på kap. 525, post 21 i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 3.4.2 c).

I tabellen under framgår tildelingen til embetet.

Tildeling på kap. 525, post 01 for 2018			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2018 (i 1000 kroner)	Embete
Kap. 525, post 01		81 104	FMFI

5.1.2 Kap. 3525 Fylkesmannsembetene (Inntekter)

I Prop. 1 S (2017-2018) for 2018 er følgende foreslått:

Post	Betegnelse	Tildeling 2018 <i>(I 1000 kroner)</i>
01	Inntekter ved oppdrag	164 215
	Sum kap. 3525	164 215

5.2 Tildelinger utenfor kapittel 525

5.2.1 Justis- og beredskapsdepartementet

Nedenfor er tildeling til de ulike embetene over kap 469, post 01 Vergemålsordningen, for 2018. Pensjonskompensasjonen på 18,1 mill. er fordelt etter samme fordeling som i supplerende tildelingsbrev sendt etter revidert nasjonalbudsjett for 2017.

I tillegg gis en belastningsfullmakt på kap. 469 Vergemålsordningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 470 Fri rettshjelp, post 01 Driftsutgifter.

Bevilgningene på kap. 469, post 21 og kap. 470, post 01 disponeres i tråd med regelverket for den regelstyrte ordningen. Det er viktig at fylkesmannen er oppmerksom på hvilke type utgifter som kan belastes de regelstyrte postene, samt utviser en kritisk holdning til bruken av denne typen utgifter. Justis- og beredskapsdepartementet gjør oppmerksom det er flere virksomheter som belaster kap. 470, post 01.

Tildeling på kap. 469, post 01 for 2018			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2018 (i 1000 kroner)	Embeta
469,01	Vergemålsordningen	5 868	FMFI

5.2.3 Barne- og likestillingsdepartementet

Som følge av Stortingets budsjettvedtak tildeler Barne- og likestillingsdepartementet fylkesmannen følgende midler i 2018:

Utgifter

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 21 Spesielle driftsutgifter

Til sammen 7 mill. kroner tildeles til stillinger i embetene. Bufdir sender eget brev med fordeling av midlene.

I forbindelse med forsøket i Røyken, Nøtterøy og Alta kommune med økt kommunalt oppgave- og finansieringsansvar for barnevernet tildeles hver av fylkesmennene i Finnmark, Buskerud og Vestfold inntil 333 330 kroner. Midlene skal benyttes til å føre tilsyn i henhold til Forskriftene om forsøk med økt kommunalt oppgave- og finansieringsansvar for barnevernet i den respektive kommune § 14.

Fylkesmannen skal i tillegg legge til rette for samhandlingen mellom forsøkskommune og Bufetat i fylket.

Inntil 1,6 mill. kroner tilstilles Fylkesmannen i Troms for å utbetale statsrefusjon til Svalbard for barneverntiltak på fastlandet. Det vises til Virksomhets- og økonomiinstruks for fylkesmannen gjeldende fra 01.01.2018, hvor Fylkesmannen i Troms' oppgave knyttet til å utbetale statsrefusjon til Svalbard for barneverntiltak på fastlandet er beskrevet.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 60 Kommunalt barnevern

Barne- og likestillingsdepartementet tilstiller i vedlegg 3 midler til tilskudd til videreførte stillinger.

Tilskudd til nye stillinger i 2018 vil bli tildelt i supplerende tildelingsbrev.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 61 Utvikling i kommunene

Til sammen 9,5 mill. kroner tilstilles embetene til tilskudd til lokale utviklingsprosjekter i kommunale læringsnettverk. Bufdir sender eget brev med fordeling av midlene.

5.2.4 Landbruks- og matdepartementet

Belastningsfullmakt til fylkesmannen fra Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdepartementet viser til Prop. 1 S (2017-2018), og Stortinget sin behandling av denne, jf. Innst. 8 S (2017-2018). Departementet gir her fylkesmannen føringer for forvaltningen av midler over kapittel 1150 post 50 Til gjennomføring av jordbruksavtalen mm, og kapittel 1151 post 51 Reindriftsavtalen 2017/2018.

For 2018 stiller departementet gjennom denne belastningsfullmakten følgende midler til disposisjon for fylkesmannen:

- Kap 1150 Post 50 Utrednings- og tilretteleggingsm. 50 000 000 kr
- Kap 1150 Post 50 Konfliktforebyggende tiltak 1 500 000 kr
- Kap 1151 Post 51 Konfliktforebyggende tiltak 1 450 000 kr

Generelt om regionalt arbeid med landbruksbasert næringsutvikling

Vi viser til brev av 20. september 2017 angående revidering av de regionale bygdeutviklingsprogrammene, med tilhørende underprogram innen 1.1.2019. Fylkesmannen er leder for det regionale partnerskapet på landbruksområdet og skal gi strategisk retning for det regionale arbeidet med næringsutvikling i regionalt næringsprogram. Utrednings- og tilretteleggingsmidlene forvaltet av fylkesmannen og midlene til investering og bedriftsutvikling forvaltet av Innovasjon Norge er to konkrete virkemidler som skal bidra til å nå målene i strategien. Her spiller fylkesmannen, Innovasjon Norge, fylkeskommunene og kommunene en særskilt viktig rolle, hver for seg - og ikke minst i samarbeid.

Som en del av regionreformen er det vedtatt en 2-årig forsøksordning der Trøndelag fylkeskommune får ansvaret for regionalt næringsprogram i landbruket. Forsøket gjelder fra 1. januar 2018, og næringsprogrammet skal utarbeides i samarbeid med det regionale partnerskapet.

Fordelingsnøkkelen for 2017 ligger til grunn for fordelingen av midlene også for 2018. Fordelingen av de bedriftsrettede midlene framgår av LMDs oppdragsbrev til Innovasjon Norge. Fylkesmannen skal formidle signal om den strategiske bruken av disse midlene til Innovasjon Norge innen 1.2.2018. Prioriteringer skal skje med utgangspunkt i nasjonale føringer og regionalt næringsprogram. Det skal tas hensyn til Innovasjon Norge sin målstruktur. For føringer knyttet til IBU-midlene skal det regionale partnerskapets strategiske

føringer avgrenses til prioritering mellom ulike produksjoner i den enkelte region. I tillegg til å gjøre prioritering mellom produksjoner er det mulighet til å gjøre å prioriteringer mellom regioner innad fylket. Det er ikke mulighet for partnerskapet å sette egne regionale tak for tilskudd.

Fylkesvise midler til utrednings- og tilretteleggingstiltak.

I 2018 er det avsatt 50 mill. kroner til utrednings- og tilretteleggingstiltak. For fordeling av midler per fylkesmannsembete se tabellen nedenfor. Midlene skal bidra til å støtte opp om innledende faser og arbeid knyttet til landbruksbasert verdiskaping regionalt. 2 mill. av midlene øremerkes satsing på arktisk landbruk i de tre nordligste fylkene. Troms får forvaltningsansvaret for midlene. I Stortingets behandling av meld. St 11 (2016-2017) jf. innst. 251 S (2016-2017) la komiteèn vekt på å sikre at den regionale muligheten i arktisk landbruk utnyttes og videreutvikles. Innsatsen bør derfor bygge på de erfaringene som er gjort med satsingen på arktisk landbruk finansiert over jordbruksavtalen i perioden 2012-2014.

Tilskudd til konfliktforebyggende tiltak - jordbruk/reindrift

Fylkesmannen i Trøndelag forvalter ordningen med tilskudd til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift i tråd med føringer gitt i brev fra LMD av 19.12.2013. Tilskuddsordningen er finansiert over Landbruks- og matdepartementet sitt budsjettkapittel 1150, post 50 og kapittel 1151 post 51 og reguleres av hhv. Jordbruksavtalen og Reindriftsavtalen. I 2018 er det avsatt 1,5 mill. kroner over kapittel 1150 post 50, og 1,45 mill. kroner til ordningen over kapittel 1151 post 51. Inntil 100 000 kroner kan belastes ordningen til administrasjons- og gjennomføringskostnader i 2018 fordelt med 50 000 kroner fra LUF og 50 000 kroner fra RUF.

Hovedmålet med de konfliktforebyggende tiltakene er å redusere konflikter mellom reindriften og annet landbruk. I tillegg omfatter ordningen konfliktforebyggende tiltak mellom by og rein. Ordningen er hjemlet i Forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part.

Saksbehandling og utbetaling av midler

Felles for alle midlene gjelder at fylkesmannen må være særskilt oppmerksom på at alle tildelinger som omfattes av regelverket for offentlig støtte, skjer i tråd med dette.

Kapittel 1150 post 50

I fylkesmannen sin saksbehandling av utrednings- og tilretteleggingsmidlene skal tilskuddstype 371 benyttes. Tilskudd gitt av fylkesmannen skal utbetales av Landbruksdirektoratet.

Rapportering

Det skal rapporteres på bruken av midlene i fylkesmannens årsrapport for 2018. Det skal sendes en egen rapport til LMD på bruken av de fylkesvise midlene til utrednings- og

tilretteleggingstiltak, med kopi til Innovasjon Norge innen 28.2.2019. Vi ber også om at det blir gitt en helhetlig overordna omtale av bruken av tilretteleggende midler og midler til investering og bedriftsutvikling i landbruket i rapporten.

For utrednings- og tilretteleggingsmidlene ber vi om at det blir rapportert på følgende i rapporten til LMD:

- Vurdering av måloppnåelse knyttet til de overordnede føringene for midlene.
- Vurdering av måloppnåelse knyttet til regionalt næringsprogram
- Samarbeid i regionalt partnerskap om virkemiddelbruken
- Resultat fra prosjekter/tiltak som er avsluttet i 2018.

I tillegg ber vi om en kvantitativ rapportering av virkemiddelbruken i 2018 når det gjelder forbruk, ubenyttede rammer ved årsskiftet, antall tilsagn, og fordeling av tilsagn på områdene jordbruk, skogbruk, trebruk, bioenergi, økologisk jordbruk, andre landbruksbaserte næringer samt andre tiltak.

For bevilgningen til arktisk landbruk ber vi om at det klargjøres hvilke prioriteringer som er gjort ved bruken av midlene, med omtale av gjennomførte tiltak og oppnådde resultater, herunder kobling til tidligere satsing på arktisk landbruk og hvordan innvilgende prosjekter legger til rette for utnytting og videreutvikling av regionale fortrinn knyttet til arktisk landbruk.

Som bakgrunnsmateriale til reindrifftsforhandlingene skal det rapporteres på bruken av de konfliktforebyggende midlene mellom jordbruk/reindrift innen 5. januar 2019.

Rapporteringen skal omfatte vurdering av, samt foreløpige rapporter og regnskap for 2018. Rapportene skal gi en oversikt over hvilke type tiltak som har fått økonomisk støtte, samt hvor disse er lokalisert. Videre skal rapportene gi en oversikt over forventede utbetalinger første halvår 2019.

Departementet og Rikrevisjonen kan kontrollere at midlene er brukt i tråd med forutsetningene.

Belastningsfullmakter innenfor Landbruksdirektoratets ansvarsområde.

1. Belastningsfullmakter

1.1 Delegering av fullmakter

Landbruksdirektoratet delegerer gjennom dette brevet belastningsfullmakt til budsjettdisponering for tilskuddsordninger innenfor Landbruk- og matdepartementets område.

I henhold til Økonomireglementet skal Landbruksdirektoratet gi belastningsfullmakt til fylkesmannen for de tilskuddsordninger der fylkesmannen er vedtaksmyndighet. Videre skal fylkesmannen gi belastningsfullmakt til kommunene der kommunene er vedtaksmyndighet.

Dette gjelder de tilskuddsordninger der vedtak fører til at tilskudd trekkes fra en sentral ramme og de tilskuddsordninger som er omtalt i kap. 2 der fylkesmannen fordeler en ramme videre til kommunene. Landbruksdirektoratet har hatt en gjennomgang av samtlige

tilskuddsordninger der fylkesmannen og kommunene er vedtaksmyndighet. Produksjonstilskuddene og de regionale miljøprogramtilskuddene er unntatt fra dette da belastningsfullmakten utøves i Landbruksdirektoratet. Tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og foregangsfylkene innen økologi er også unntatt da det sendes egne belastningsfullmakter til fylkesmannen for disse ordningene.

Landbruksdirektoratet gir med dette fylkesmannen belastningsfullmakt for de tilskuddsordninger der fylkesmannen er vedtaksmyndighet omtalt i kap. 2. og de tilskuddsordninger der fylkesmannen er vedtaksmyndighet se omtale i avsnittene under. Landbruksdirektoratet ber fylkesmannen i brev gi belastningsfullmakt til kommunene for de tilskuddsordninger der kommunene er vedtaksmyndighet omtalt i kap. 2 og for de tilskuddsordninger der kommunene er vedtaksmyndighet se omtale i avsnittene under.

Økonomiske virkemidler der fylkesmannen treffer vedtak om innvilgelse av tilskudd:

- Reisetilskudd ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk
- Tidligpensjon for jordbrukere
- Erstatning for avlingssvikt
- Erstatning for svikt i honningproduksjonen
- Erstatning etter offentlige pålegg som følge av planteskadegjørere
- Erstatning etter offentlige pålegg om nedslaktning av husdyr
- Erstatning etter frivillig nedslaktning av sauebesetning pga. sykdommene mædi og skrapesyke
- Erstatning for tap av tilskudd i en pålagt oppholdsperiode
- Erstatning for nedføringskostnader som følge av radioaktivitet
- Erstatning for flytterestriksjoner for bier
- Kompensasjon for produksjonstap ved MRSA
- Kompensasjon ved restriksjoner i bruk av utmarksbeite grunna rovvilt
- Tilskudd til sidaandeler
- Kompensasjon for utgifter, merarbeid og økonomiske tap som følge av tiltak mot radioaktivitet i reinkjøtt.

Økonomiske virkemidler der kommunene treffer vedtak om innvilgelse av tilskudd:

- Tilskudd til avløsning ved sykdom/fødsel m.v.
- Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid
- Tilskudd til planting på nye arealer som klimatiltak*
- Tilskudd til tettere planting og gjødsling som klimatiltak

* Gjelder FMRO, FMNT og FMNO.

1.2 Rammer for fullmaktene

De økonomiske rammer og retningslinjer går frem av Prop. 1 S (2017-2018) Landbruks- og matdepartementet og Prop. 141 S (2016-2017) Jordbruksoppgjøret 2017 – Endringer i statsbudsjettet for 2017 m.m., og Stortingets behandling av disse, jf. Innst. 8S (2017-2018) og Innst. 445 S (2016-2017). Landbruksdirektoratet tar forbehold om eventuelle endringer i tildelingen som følge av endringer i statsbudsjettet for 2018.

2. Belastningsfullmakt for tilskuddsordninger innenfor skogbruk, jordbruk og reindrift

Fordeling av midler innen skogbruk, jordbruk og reindrift til fylkene fremgår av vedlegg 4.

2.1 Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

For 2018 er det tildelt 23,5 mill. kr til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer. Fylkesmannen tildeler midlene til prosjekt på grunnlag av hovedplaner og handlingsplaner. Det er derfor spesielt viktig at disse oppdateres fortløpende. Ved årets tildeling vil prosjekter som kommer til utbetaling i nær framtid, og som ennå ikke er fullfinansiert, bli prioritert. Prosjekt som er under arbeid vil bli prioritert ved neste års tildeling.

Landbruksdirektoratet vil høsten 2018 evaluere status på forbruk av årets midler til skogbruksplanlegging. Det kan bli aktuelt å trekke tilbake tilskudd som ikke er disponert til konkrete skogbruksplanprosjekt, samt omfordele midler til andre fylker.

Fylkesmannen skal sørge for at det før prosjektene avsluttes oversendes kopi av alle innsamlede data til sentral base hos Norsk institutt for bioøkonomi. Sluttutbetaling av tilskudd til skogeier skal ikke skje før prosjektet er endelig avsluttet og alle data er levert.

2.2.2 Skogkultur, miljøtiltak, andre tiltak

For 2018 er det bevilget 73 mill. kr til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak. I jordbruksavtalen er det bestemt at 3 mill. kr av de 73 mill. kr skal gå til miljøtiltak. Landbruksdirektoratet vil i løpet av året følge dette opp. Fylkene tildeles en ramme på 72,5 mill. kr for videre fordeling til kommunene. Det holdes foreløpig igjen 0,5 mill. kr sentralt.

Tiltakene skal gjennomføres i tråd med kommunenes tiltaksstrategier. Med noe redusert ramme fra 2017, er det viktig at kommunene vurderer tilskuddssatsene nøye, samt hvilke tiltak som skal være tilskuddsberettiget.

2.2.3 Tettere planting og gjødsling som klimatiltak

For 2018 er det bevilget ca. 33 mill. kr i tilskudd til tettere planting på eksisterende skogarealer, herunder suppleringsplanting, og til tilskudd for gjødsling av skog.

Midlene tildeles fra en felles sentral ramme i Landbruksdirektoratet. Kommunene er vedtaksmyndighet og som for ordinære skogkulturtiltak skal fylkesmannen påse at kommunene kontrollerer 10 prosent av tiltakene.

2.3 Kystskogbruksmidler

Det er avsatt 4,5 mill. kr til kystskogbruket. Midlene tildeles sentralt av Landbruksdirektoratet til fylkesoverbyggende prosjekter i kystskogbruksfylkene. Prosjekter og tiltak med formål å bidra til å løse kystskogbruksfylkenes særlige utfordringer har prioritet. Kystskogbruksfylkene kan som tidligere søke samlet om prosjektmidler fra rammen, til prosess og tiltak.

2.4 Tilskudd til utsiktsrydding i kulturlandskapet

For 2018 er det bevilget 8 mill. kr i tilskudd til utsiktsrydding i kulturlandskapet, i tillegg har Landbruksdirektoratet 2 mill. kr fra 2017 som ikke ble fordelt på fylkene. 10 mill. kr er nå

tildelt fylkene. Ordningen gjelder i fylkene Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland, i henhold til forskrift.

2.5 Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

For 2018 er det bevilget 95 mill. kr over jordbruksavtalen til SMIL. I tillegg er det omdisponert 20 mill. kr fra drenering til SMIL som skal øremerkes for utbedring av hydrotekniske anlegg. Ekstramidlene fordeles til fylker med planerte leirjordsområder hvor det har vært meldt fra om store behov for utbedringstiltak, bl.a. med utgangspunkt i godkjente vannforvaltningsplaner.

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene prioriterer tiltak med god miljøeffekt. Fylkesmannen skal sørge for en aktivitetsfremmende forvaltning av midlene. Kommuner med god måloppnåelse, gjennomføringsevne og tiltaksstrategier der SMIL og RMP sees i sammenheng, skal prioriteres. Oppfølging av kommuner som har utgåtte arbeidsfrister må skje jevnlig, og fylkesmannen må sørge for at kommunene inndrar tilskudd der fristen er gått ut. I 2017 ble forskriften endret slik at tilskudd kan innvilges til foretak der det foregår en tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommen.

Erfaringer viser at det i noen vannområder er stort behov for utbedring av hydrotekniske anlegg i jordbruket. Det er viktig å ta tak i disse utfordringene av hensyn til avrenning, klimatilpasning, ressursbevaring, matproduksjon mm, og føringen i jordbruksavtalen er fortsatt at utbedring av hydrotekniske tiltak bør gis høyere prioritet ved fordeling av SMIL-midler.

2.6 Klima- og miljøprogrammet (KMP)

Det er avsatt 6 mill. kroner til fylkesvise tiltak innenfor KMP. Programmet omhandler de fire kategoriene klimatilpasning, klimagassutslipp/ karbonbinding, naturmangfold/kulturminner og forurensning. I henhold til Prop. 1 S (2017-2018) skal prosjekter som bidrar til å styrke kunnskapsgrunnlaget knyttet til jordbrukets klimautfordringer prioriteres innenfor KMP. Innenfor de fylkesvise prosjektene bør styrking av en klimavennlig driftspraksis prioriteres i 2018. For øvrig kan fylkesmannen ut fra regionale og lokale behov velge tema eller prosjekttypen innenfor alle kategoriene. Prioriteringene skal gå fram av utlysningen.

Retningslinjer for KMP ligger på Landbruksdirektoratets nettsider. Fylkesmennene skal utarbeide retningslinjer for de fylkesvise midlene innenfor rammen av de sentrale retningslinjene.

2.7 Regionalt miljøprogram (RMP)

Fylkesmannen skal videreføre RMP, og har ansvar for å informere og veilede kommuner og søkere om RMP-tilskudd. Landbruksdirektoratet gir føringer for rutiner og forvaltning knyttet til RMP og fagsystemet «eStil» i rundskriv. Fylkesmannen skal utarbeide saksbehandlingsrundskriv for RMP-tilskudd til kommunene, og sende kopi av dette til Landbruksdirektoratet.

Vi viser til bl.a. Landbruks- og matdepartementets brev av 20.9.2017, der fylkesmannen er gitt i oppdrag å utarbeide reviderte regionale bygdeutviklingsprogram inkl. regionale miljøprogram for perioden 2019 - 2022.

Et ledd i revideringsprosessen vil være utarbeidelse av nasjonal forskrift om regionale miljøtilskudd. Landbruksdirektoratet vil legge vekt på god involvering av fylkesmannen i arbeidet med forskriften og det vises til pågående prosess for arbeidet.

2.8 Tilskudd til drenering

For 2018 er det bevilget 58 mill. kr til tilskudd til drenering. I tillegg er det udisponerte midler fra tidligere år.

Økte satser i 2017 har medført vesentlig større søknadspågang. Innmeldt behov for 2018 er høyere enn beløpet som er avsatt for 2018. Det fordeles derfor 100 mill kroner til fylkesvise rammer i 2018. Ved fordelingen er det tatt hensyn til ubrukte midler i hvert enkelt fylke. Fylkesmannen skal fordele midlene til kommunene. Korn-, potet- og grønnsaksarealer skal prioriteres ved fordeling av midlene. Ubrukte midler inndras ved årets slutt og fordeles i nye kommunale rammer. Det er fortsatt ubrukte midler på ordningen, og ved behov for midler utover tildelt ramme kan fylkesmannen ta kontakt med Landbruksdirektoratet.

For å motivere til økt dreneringsaktivitet har fylkesmannen en viktig rolle når det gjelder å formidle informasjon og veiledning om ordningen.

2.9 Tilskudd til tiltak i beiteområde

For 2018 er det bevilget 13 mill. kr til tilskuddsordningen. Av dette er 3 mill. kr øremerket tiltak knyttet til kostnader for beitenæringen som følge av tiltak mot skrantesjuka i Nordfjella. De øremerkede midlene forvaltes av fylkesmannen i Buskerud i samarbeid med fylkesmannen i Hordaland og fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Fylkesmannen i Buskerud er gitt belastningsfullmakt for de øremerkede midlene i brev av 8.11.2017.

Øvrige 10 mill. kr er fordelt til fylkene til ordinære tiltak. På grunn av behov for kompensierende tiltak for beitebrukere med storfe som grenser opp til tiltaksområdet i Nordfjella, er det for 2018 gjort en mindre omfordeling av midler til fylkesmannen i Buskerud.

Fylkesmannen kan, innenfor rammen av forskrift og rundskriv for ordningen, velge å prioritere bestemte typer tiltak eller prosjekter. Prioriteringer skal gå fram av utlysningen.

2.10 Tilskudd til landbruksvikarer

Det er fordelt tilskudd for 240 årsverk landbruksvikarer. Ved fordelingen av tilskuddsmidler mellom avløserlagene i fylket, skal fylkesmannen ta utgangspunkt behovet for landbruksvikar i lagenes dekningsområder. Nærmere retningslinjer fremkommer av rundskriv for ordningen. Fylkesmannen skal fatte vedtak om tildeling av tilskudd, sende tilskuddsbrev til avløserlagene i sitt fylke, og anvise utbetalinger i Saturn (evt. i AGROS hvis noe skal utbetales mot slutten av året) i tråd med vedtakene.

2.11 Stimuleringstilskudd til kommunale veterinærtjenester

Landbruksdirektoratet har fordelt 14,5 mill. kr i stimuleringstilskudd til fylkene. Fylkesmannen skal prioritere hvilke kommuner som kan få tilskudd. Fra og med 2018 skal hele bevilgningen fordeles mellom søkerne. Det betyr at fylkesmenn som behandler søknader

om stimuleringsstilskudd ikke lenger kan bruke 20 000 kr av bevilgningen til dekning av administrative utgifter. Retningslinjer for fordeling av tilskudd kommer fram av rundskriv 2017-33 Tilskudd til kommunale veterinærtjenester for 2018.

2.12 Kap 1142 post 71 – Omstillingstiltak i Indre Finnmark

Det er for 2018 avsatt 4,11 mill. kr over kap. 1142 post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark. Fordeling av midlene på fylkesmennene fremgår av vedlegg 2. Landbruksdirektoratet vil komme tilbake med supplerende belastningsfullmakt dersom mindreforbruket for 2017 blir overført til 2018. Det er imidlertid viktig at fylkesmannen planlegger og forbereder gjennomføring av prosjekt i henhold til innmeldt behov, men at iverksettelse av prosjektene avventes til supplerende belastningsfullmakt foreligger.

Tilskudd til utrednings- og tilretteleggingstiltak			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2018 (i 1000 kroner)	Embete
1150/50	Utrednings- og tilretteleggingstiltak	1 600	FMFI

Innenfor rammer fastsatt i jordbruksoppgjør, statsbudsjettet og regionale bygdeutviklingsprogram kan midlene gis til tiltak som skal bidra til økt matproduksjon, utvikling og modernisering av det tradisjonelle landbruket, samt utvikling av andre landbruksbaserte næringer. Støtte til utvikling av økologisk landbruk kan inngå som en del av tilretteleggingstiltakene.

Midlene kan gis til organisasjoner, institusjoner, kommuner og ulike former for samarbeidsorgan, hovedsaklig innenfor landbruket, med sikte på å understøtte landbruket. Det kan gis tilskudd til utrednings- og tilretteleggingstiltak med inntil 75 prosent av kostandene, avgrenset oppover til 75 prosent av godkjent kostnadsoverslag for tiltaket.

For en målrettet bruk av midlene ber vi om at fylkesmannen gjør gode avklaringer med Innovasjon Norge regionalt om roller og ansvarsdeling knyttet til den totale virkemiddelbruken.

Departementet legger til grunn at midlene blir kunngjort med nødvendige opplysninger om ordningen og at forvaltningen av midlene skjer med utgangspunkt i forvaltningsloven, økonomireglementet og ev. regelverket for offentlige anskaffelser. Det må komme klart fram i vedtakene hvilke standardvilkår som gjelder for å kunne ta imot støtte. Inntil 1 % av fylket sine utrednings- og tilretteleggingsmidler kan benyttes til dekning av administrative kostnader av prosjektrettet karakter. I tillegg til kvotene for 2018, kan fylkesmannen disponere ubrukte midler fra 2017 til samme formål i 2018.

Det legges opp til å arrangere en fagsamling for saksbehandlere hos fylkesmannen på næringsutviklingsområdet også i 2018 i samarbeid med et embete. Vi vil komme tilbake til dialog om dette.

Vi vil oppfordre alle embetene og ta i bruk det elektroniske søknadsskjemaet som er utviklet for utrednings- og tilretteleggingsmidlene for en enklere og mer enhetlig forvaltning av tilskuddsmidlene. .

Koordinering på landbruks- og matområdet mellom Norge og Russland			
Kap/post	Betegnelse	Tildeling 2018 (i 1000 kroner)	Embete
1100/21	Koordinering på landbruks- og matområdet mellom Norge og Russland	400	FMFI

LMD har siden 2000 gitt årlig støtte over kap. 1144 post 77 til ett Fylkesmannsembete for å ivareta koordinerings-ansvaret for den prosjektorienterte kontakten på landbruksområdet mellom Norge og Russland i nordområdene.

Fra 2017 ble kap. 1144 post 77 avviklet, og det ble satt av 800 000 kroner til Fylkesmannen i Finnmark i en overgangsfase på to år til å avvikle arbeidet på en hensiktsmessig måte, jf. brev av 26.04.2017. Midlene er overført til kap. 1100 post 21.

Nærmere om tildelingen

Fylkesmannen i Finnmark blir i 2018 gitt siste del av tildelingen knyttet til koordinering av arbeidet på landbruks- og matområdet mellom Norge og Russland, som en del av satsingen på nordområdene. Koordineringsrollen innebærer kontakt med embedene i Troms, Nordland og Nord-Trøndelag, samt andre relevante aktører i regionen. I avslutningen av prosjektet skal det legges vekt på kunnskaps- og erfaringsutveksling som er til nytte for begge land. Fylkesmannen bør også se på mulighetene for å videreføre samarbeidet og kontaktnettet i Russland på landbruksområdet uten særskilte prosjektmidler fra LMD.

Utbetaling av midler og rapportering

Fylkesmannen må være spesielt oppmerksom på at alle tildelinger som omfattes av regelverket for offentlig støtte, skjer i tråd med dette.

Utgiftene over kap. 1100 post 21 skal trekkes fortløpende gjennom året. Det er ikke mulighet til å benytte interimskonti i forbindelse med kap. 1100 post 21, og det er ikke mulig å overføre midler over kapitlet.

Det skal rapporteres på bruken av midlene i Fylkesmannens årsrapport for 2018. LMD vil også be om en sluttrapport når prosjektet er avsluttet. Departementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at midlene er benyttet etter forutsetningene.

6 Fullmakter

Departementet delegerer følgende budsjettmessige fullmakter til fylkesmannen for budsjettåret 2018. Fylkesmannen er selv ansvarlig for å sette seg inn i de kravene og hjemlene departementet viser til.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene fylkesmannen har fått delegert i brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 04.05.2015.

6.1 Merinntektsfullmakt

Fullmakten gjelder tilgang til å overskride kap. 525, post 21 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 01, jf. romertallsvedtak II i Prop. 1 S (2017-2018).

6.2 Fullmakt til nettobudsjettering

Fullmakten gjelder adgang til å nettoføre som utgiftsreduksjon på kap. 525, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der embetet samordner utgiftene, jf. Romertallsvedtak VII i Prop. 1 S (2017-2018).

6.3 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 525, post 01 på de vilkår som fremgår av Finansdepartementets rundskriv R-110 av 13.01.2017 pkt. 2.2.

6.4 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3. Unntak fra denne fullmakten er inngåelse av ny husleieavtaler eller endringer av løpende husleieavtaler, som skal drøftes med departementet før oppstart og godkjennes av departementet. Ved inngåelse av nye husleiekontrakter skal embetene bruke Statsbygg som rådgiver.

6.5 Merinntektsfullmakt(2)

Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 02 på de vilkår som framgår av R-110 pkt. 2.4.

7 Rapportering og resultatoppfølging

7.1 Rapportering gjennom året

7.1.1 Rapporteringskrav per 30.04

Rapporteringen skal sendes til oppdragsgiveren innen 15.5.2018.

7.1.1.1 Justis- og beredskapsdepartementet

7.1.1.1.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.1.1

Fylkesmannen skal sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden i embetet til KMD (se også VØI pkt. 4.4.7).

7.1.1.1.2 Vergemålsordningen

Rapportering sendes SRF innen 15.5 iht. mal som SRF distribuerer.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.2.1

Saksbehandlingstid på utvalgte sakstyper med resultatmål under pkt. 3.3.2.1.1, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene.

Alle embetene | JD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester

---

7.1.1.1.2.2

Status for gjennomgang av oppdrag hvor det blir benyttet advokat som verge med timebetaling etter offentlig salærsats, jfr. oppdrag 3.3.2.1.2 i tildelingsbrevet.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.2.3

Fylkesmannen skal rapportere på ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.2.4

Fylkesmannen skal redegjøre for arbeidet med å individtilpasse mandater ved opprettelse av nye vergemål.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.2.5

Fylkesmannen skal rapportere på andelen av nyopprettede vergemål for voksne per 1. tertial hvor det er gjennomført samtale med vergehaver. Fylkesmannen skal i tillegg redegjøre for hovedgrunnene til at samtaler eventuelt ikke gjennomføres.

7.1.1.1.3 Rettshjelp

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.1.1.3.1

Fylkesmannen skal rapportere på forbruk samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for inneværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes. Fylkesmannen skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

7.1.1.2 Landbruks- og matdepartementet

FMTL | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.1.2.1

Rapporter på forbruk, avvik i henhold til tildelte midler og planlagte tiltak, samt forventet forbruk ved årets slutt knyttet til belastningsfullmakt på kap. 1142 post 45 og 71. Bruk tilsendt mal fra Landbruksdirektoratet.

7.1.2 Rapporteringskrav per 31.08

7.1.2.1 Justis- og beredskapsdepartementet

7.1.2.1.1 Vergemålsordningen

Rapportering sendes Statens sivilrettsforvaltning (SRF) innen 15.9 iht. mal som SRF distribuerer.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.1

Saksbehandlingstid på utvalgte sakstyper med resultatmål under pkt. 3.3.2.1.1, herunder vurdering av risiko og tiltak for å nå resultatmålene.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.2

Fylkesmannen skal rapportere på ressursbruken på kap. 469, post 01 og post 21.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.3

Fylkesmannen skal rapportere på status i arbeidet med å kontrollere vergeregnskap i henhold til sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.4

Fylkesmannen skal rapportere på resultatene av brukerundersøkelsen blant vergene i sitt område.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.5

Fylkesmannen skal redegjøre for arbeidet med å individtilpasse mandater ved opprettelse av nye vergemål og hvordan embetet gjennomgår gamle saker med tanke på individtilpasning

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.1.6

Fylkesmannen skal rapportere på andelen opprettede vergemål for voksne per 2. tertial hvor det er gjennomført samtale med vergehaver. Fylkesmannen skal i tillegg redegjøre for hovedgrunnene til at samtaler eventuelt ikke er gjennomført.

7.1.2.1.2 Rettshjelp

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.1.2.1.2.1

Fylkesmannen skal rapportere på forbruk samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 både for inneværende og påfølgende budsjettår. Rapporteringen sendes Statens sivilrettsforvaltning. Eventuelle avvik skal begrunnes. Fylkesmannen skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

7.1.2.2 Klima- og miljødepartementet

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

7.1.2.2.1

Rapportering på supplerende tildelinger på klima- og miljøområdet

7.1.2.3 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Alle embetene | KMD | Annet tema

7.1.2.3.1

Fylkesmannen skal rapportere på regnskapstall pr. 31.08 på kap. 525/3525, og gi en prognose for forbruk for resten av året. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapittel. Rapporteringen innbefatter også rapportering på resultatområder i samsvar med rutineene for ressursrapportering. Vesentlige avvik i forhold til budsjetttrammer og forutsetninger skal forklares.

7.1.2.4 Landbruks- og matdepartementet

FMTL | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.2.4.1

Rapporter på forbruk, avvik i henhold til tildelte midler og planlagte tiltak, samt forventet forbruk ved årets slutt knyttet til belastningsfullmakt på kap. 1142 post 45 og 71. Bruk tilsendt mal fra Landbruksdirektoratet.

7.1.3 Rapporteringskrav med egne frister

7.1.3.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.1.3.1.1

Rapportere på økonomi- og tilskudd (inkl. belastningsfullmakten over kapittel 734 post 01 kontrollkommisjoner, driftsbudsjett) i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12.

Frist til Hdir 1. tertialrapport 15.05.

Frist til Hdir 2. tertialrapport 15.09.

Frist til Hdir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.1.3.1.2

Rapportering på tilskuddsmidler mellom tiltak som inngår i kap 761, post 68 Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd pr 01.05. Herunder gi en kortfattet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunene, herunder også helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Alle embetene | HOD | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

---

7.1.3.1.3

Jamfør oppdrag 3.1.3.1.5. skal fylkesmannen rapportere status om planlegging innen 1.7.18. Helsedirektoratet kommer tilbake med rapporteringsmal.

7.1.3.2 Kunnskapsdepartementet

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.2.1

Rapportere på økonomi og tilskudd i egen tertialportal – tall per 30.04, 31.08 og 31.12

Frist til Udir 1. tertialrapport 15.05.

Frist til Udir 2. tertialrapport 15.09.

Frist til Udir 3. tertialrapport 15.01 (påfølgende år).

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.2.2

Sammenfatte sluttrapporter fra skoleeierne i pulje 4 i *Ungdomstrinn i utvikling*

Frist til Udir 15.03.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.2.3

Sammenfatte sluttrapportene fra skoleeiere i pulje 7 i satsingen «Vurdering for læring». Frist til Udir er 9. november 2018 (frist for skoleeierne er 15. september).

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.1.3.2.4

Rapportere om retten til barnehageplass - tall per 1. november.

Frist til Udir. 3. november.

Alle embetene | KD | Tilsyn

7.1.3.2.5

Jf. oppgave i VØI om tilsyn med barnehager i særlige tilfeller.

Viser til Innst. 344 L (2015–2016) der familie- og kulturkomiteen ber regjeringen redegjøre for utviklingen overfor Stortinget etter en toårsperiode. Fylkesmannen skal rapportere hvor mange tilsyn dere har ført etter 1. august 2016, med grunnlag i § 9 annet ledd. Fylkesmannen skal også rapportere om tilfeller der dere har vurdert å bruke tilsynshjemmelen, men likevel ikke har funnet grunnlag for å bruke den. I rapporteringen skal vurderingen for hvorfor hjemmelen ikke ble benyttet tydelig komme frem.

Rapporteringen skal gjelde for perioden 1. august 2016 til 15. mai 2018, og skal skje elektronisk senest 15. mai 2018.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

7.1.3.2.6

Antall søknader om dispensasjon fra krav til fremmedspråk og utfall i saken. Frist 1. september 2018.

7.1.3.3 Landbruks- og matdepartementet

Fylkesmannen forvalter ordninger over to næringsavtaler innenfor landbruks- og matområdet. Det er nødvendig med egne frister for enkelte rapporteringspunkter, knyttet til oppfølging og gjennomføring av årlige forhandlinger om avtalene.

FMTL | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.1

Gi innspill til Landbruksdirektoratet om forbruk for 2018 og budsjettbehov og tiltak for 2019 knyttet til kapittel 1142 post 45 Større utstyrskjøp og post 71 Omstillingstiltak i Finnmark innen 1.12. Bruk tilsendt mal fra Landbruksdirektoratet.

FMTL | FMNO | FMTR | FMFI | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.2

Rapporter om arbeidet i Beredkapsutvalgene for reindrift innen 1.4. og 1.11.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.3

Rapportering for 2017 og budsjett for 2018 sendes innen 15.1. til Landbruksdirektoratet knyttet til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.4

Rapporter på saker fylkesmannen har behandlet i 2018 etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i eget skjema som sendes Landbruksdirektoratet innen 1.3.2019.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.5

Landbruksvikarordningen: Sende samlet oversikt over rapporteringen fra avløserlagene for 2018 til Landbruksdirektoratet innen 15.6.2019.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.1.3.3.6

Rapporter i henhold til tabell tilsendt fra Landbruksdirektoratet knyttet til tilskuddsordninger der fylkesmannen disponerer regional ramme, jf. tilskuddsordninger som fordeles i kap. 5.2 i tildelingsbrevet. Frist for innspill er 1.12.

7.1.3.4 Klima- og miljødepartementet

Alle embetene | KLD | Alle temaer

7.1.3.4.1

Økonomirapportering på supplerende tildelinger på klima- og miljøområdet 30.04 og 31.10.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

7.1.3.4.2

Skjærgårdstjenesten: Innen 1. mai 2018 rapportere hvordan tildelte midler på kapittel 1420.78 er fordelt mellom driftsenhetene. Kopier av driftsenhetenes regnskap for 2017 skal følge rapporten.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

7.1.3.4.3

Rapportering om antall havner som mangler en godkjent avfallsplan og andel av innsendte avfallsplaner i havner som er godkjent eller regodkjent. Frist innen 30.04.

7.1.3.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Alle embetene | JD | Samfunnsikkerhet og beredskap

7.1.3.5.1

Fylkesmannen skal per 30.06.18 og 31.12.18 redegjøre kort for:

- Hvilke tiltak er iverksatt etter økte bevilgninger fra 2016 til styrking av fylkesmannens veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt?
- Hvilken effekt mener embetet at økte bevilgninger fra 2016 til styrking av fylkesmannens veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt har medført?
- Antall årsverk ved rapporteringstidspunktet?

Frist til DSB: 15.07.18

Frist til DSB : 15.01.19

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Fylkesmannsembetene skal oversende årsrapporten for 2017 til departementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 1. mars 2018. Årsrapporten skal inneholde rapportering på mål, styringsparametere og resultatmål omtalt i dette tildelingsbrevets pkt. 3 pkt. og andre rapporteringskrav som framgår av pkt. 7.3. Det er ikke rapportering på oppgavene i Virksomhets- og økonomiinstruksen. Dersom det er vesentlige avvik på oppgavene, skal det rapporteres i årsrapporten i kapittel 3.2.

Departementet vil understreke at det er fylkesmannen som står ansvarlig for at den avlagte årsrapporten er korrekt og komplett ved oversendelse til departementet. Departementet vil ikke godta at det gjøres korrigeringer i årsrapporten etter den er avlagt, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

7.3 Andre rapporteringskrav i årsrapporten

7.3.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.1

Fylkesmannen skal beskrive situasjonen for kvalifiseringsprogrammet (KVP) i fylket, herunder: I hvilken grad blir personer i målgruppen for programmet vurdert med hensyn til deltakelse og får de som har krav på det, tilbud om program; Hva kjennetegner NAV-kontor som jobber godt med KVP, og hvilke utfordringer opplever Fylkesmannen at NAV-kontorene har i arbeidet med KVP; Hvilke virkemidler benytter Fylkesmannen for å understøtte kommunenes arbeid for å øke bruken av KVP.

Alle embetene | ASD | Alle temaer

7.3.1.2

Fylkesmannen skal beskrive kommunenes erfaring med aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år. Herunder om aktivitetsplikten bidrar til overgang til arbeid og utdanning.

7.3.2 Barne- og likestillingsdepartementet

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.1

Fylkesmannen skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.2

Fylkesmannen skal redegjøre for bakgrunnen for og konsekvenser av eventuelle nedleggelse av krisesentrene eller reduksjon i tilbudet.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.3

Fylkesmannen skal rapportere på antall behandlede søknader, og fattede vedtak inndelt i innvilgelser, avslag og avvísninger knyttet til hver sakstype, etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigjingslova i årsrapporten.

Fylkesmannen skal rapportere på andelen separasjons- og skilsmisessøknader som er mottatt digitalt.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.4

Fylkesmannen skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.5

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område, herunder om mekling. Dette kan for eksempel være hvilke typer saker som dominerer, utviklingstrekk og utfordringer. Det er også av interesse å få opplyst hvem som kontakter Fylkesmannen.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.6

Fylkesmannen skal rapportere på antall saker hvor det er gitt ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilling.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.7

Fylkesmannen skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.8

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.9

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid med å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag i aktuell lovgivning.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.10

Fylkesmannen skal gi en kort omtale av embetets arbeid på området barnevern og skole, herunder digitalt kurs modul 1 og veilederen.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.11

Fylkesmannen skal utarbeide en årsrapport om tilsynsvirksomheten ved barneverninstitusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn, jf. forskrift om tilsyn med barn i barnevernsinstitusjoner for omsorg og behandling § 14 og forskrift for sentre for foreldre og barn §28.

Alle embetene | BLD | Alle temaer

7.3.2.12

Fylkesmannen skal rapportere status på barnevernstjenestens akuttberedskap i alle kommunene i fylket, herunder om alle har en forsvarlig akuttberedskap.

Fylkesmennene skal redegjøre for embetenes vurdering av kvalitet og risiko i barnevernet i fylket.

7.3.3 Helse- og omsorgsdepartementet

7.3.3.1 Rapportering på Omsorgsplan 2020, herunder Demensplan 2020

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.1.1

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale helse- og omsorgstilbudet i fylket utvikles i henhold til retning og målsetninger i *Omsorgsplan 2020*, herunder *Demensplan 2020*.

7.3.3.2 Rapportering på Opptrappingsplan for rusfeltet (Prop. 15 S (2015-2016))

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.2.1

Rapportere på resultatoppgåelse for tilskuddsordninger 765.60 og 765.62.

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.2.2

Samlet vurdering av hvorvidt det kommunale rusarbeidet i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

I tillegg bes Fylkesmannen om samlet rapportering i årsrapporten på gjennomføring av tiltak i oversendt virksomhetsplan for arbeidet i 2018 med psykisk helse og rus, jamfør Opptrappingsplanen for rusfeltet.

7.3.3.3 Rapportering på Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017 – 2019

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.3.1

Rapportere på resultatoppgåelse for tilskuddsordningen til kommunene 0762.60.

Alle embetene | HOD | Alle temaer

7.3.3.3.2

Samlet vurdering av hvorvidt tilbudet innen habilitering og rehabilitering i fylket utvikles i henhold til retning og målsettinger i opptrappingsplanen.

7.3.4 Justis- og beredskapsdepartementet

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.4

Beskriv kort hva embetet gjør, i tillegg til plansamlinger, for å gjøre følgende kjent i kommunene:

- DSBs veileder [Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging. Metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen](#)
- Ny sjekklister som er utarbeidet til ROS-analyser
- Fylkets klimaprofil
- blir brukt under kommunens planleggingsarbeid og i ROS-analyser.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.5

Erfarer embetet at ROS er en integrert del av planene i kommunene? Hvis ikke, gi en kort forklaring.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.6

Beskriv kort hvilke utfordringer embetene har i plansaker når det gjelder integrering av ROS.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.7

Hvor mange kommuner har tatt i bruk [veileder](#), sjekkliste og fylkets klimaprofil i planarbeid og ROS-Analyser pr. 31.12.18?

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.8

DSB har som mål at kommunene etablerer hensynssoner i kommuneplaner rundt eksisterende storulykkevirksomheter, slik at det ikke skjer en u hensiktsmessig utvikling i arealene rundt disse. Beskriv i hvilken grad dette har blitt gjennomført i nyere kommuneplaner.

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.9

Hvordan følger fylkesmannen opp at kommuner med storulykkevirksomheter har samordnet kommunes overordnede beredskapsplan med storulykke virksomhetens beredskapsplan?

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.10

Når ble siste analyse gjennomført?

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.11

Foreligger det en oppfølgingsplan, og i så fall når ble den sist oppdatert?

Alle embetene | JD | Samfunnssikkerhet og beredskap

7.3.4.12

Hvilke regionale tiltak har embetet gjennomført for å ivareta fylkesmannens ansvar for samordning i arbeidet med forebygging og beredskap?

Alle embetene | JD | Samfunnsikkerhet og beredskap

7.3.4.13

Redegjør kort for status revisjon for underliggende planverk knyttet til SBS.

7.3.4.1 Vergemålsordningen

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.1

Embetene skal i årsrapporten rapportere på antall og andel kontrollerte vergeregnskap, samt antall verger som er under oppfølging på bakgrunn av ikke godkjente vergeregnskap. Rapporten skal også inneholde hvor mange verger som er fratatt oppdrag i løpet av 2018 på bakgrunn av regnskapskontroll.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.2

Embetene skal i årsrapporten rapportere på resultatet av gjennomgangen av oppdrag hvor det blir benyttet advokat som verge med timebetaling etter offentlig salærsats jfr. oppdrag 3.3.2.1.2 i tildelingsbrevet. Dersom oppdraget ble rapportert avsluttet i 1. tertial bortfaller rapporteringskravet.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.4

Fylkesmannen skal i årsrapporten kort redegjøre for tilsyn utover vergeregnskapskontroll som er gjort med vergene i sitt område i 2018. Fylkesmannen skal også kort beskrive hva tilsynene har avdekket og hvordan avvik er fulgt opp.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.5

Fylkesmannen skal rapportere på andelen opprettede vergemål for voksne i 2018 hvor det er gjennomført samtale med vergehaver. Fylkesmannen skal i tillegg redegjøre for hovedgrunnene til at samtaler eventuelt ikke er gjennomført.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.6

Fylkesmannen skal gi en kort, overordnet beskrivelse av hvordan embetet har arbeidet med å individtilpasse mandater, både ved opprettelse av nye vergemål og ved Igjennomgang av gamle saker.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.1.7

Fylkesmannen skal gi en kort beskrivelse av hvordan embetet har arbeidet for å øke bruken av fremtidsfullmakter.

7.3.4.2 Rettshjelp

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.2.1

Fylkesmannen skal i årsrapportløsningen rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader for perioden, fordelt på henholdsvis fritt rettsråd og fri sakførsel. Fylkesmannen skal også rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid og på antall restanser. Hva gjelder de innvilgede sakene, skal rapporteringen gi en oversikt over forekomsten av økonomisk dispensasjon, samt totale advokatutgifter og evt. andre utgifter som er innvilget i aktuelle periode, fordelt på saksområde. Av rapporteringen skal det videre fremgå hvorvidt det er gitt avslag som følge av økonomisk overskridelse eller av andre grunner i henhold til skjema over rettshjelpsstatistikk fra Statens sivilrettsforvaltning.

Fylkesmannen skal rapportere på forbruk for året samt forventet forbruk på kap. 470, post 01 for påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes. Fylkesmannen skal umiddelbart informere SRF dersom det er andre vesentlige risikoer eller avvik på området.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.2.2

Fylkesmannen skal rapportere på forventet forbruk på kap. 470, post 01 inneværende og påfølgende år. Eventuelle avvik skal begrunnes.

7.3.4.3 Integreringsarbeid

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.3.1

I forbindelse med introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) skal fylkesmannen skal rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.3.2

På området opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (introduksjonsloven) skal Fylkesmannen oppgi antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.3.3

Fylkesmannen skal i årsrapporten rapportere på antall statsborgerseremonier og hvor mange av nye statsborgere i fylket som har deltatt.

Alle embetene | JD | Alle temaer

7.3.4.3.4

Fylkesmannen skal også rapportere på antall årsverk i kommunene som gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht. introduksjonsloven.

7.3.5 Klima- og miljødepartementet

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

7.3.5.1

Rapportering på supplerende tildelinger på klima- og miljøområdet

Alle embetene | KLD | Alle temaer

7.3.5.2

Rapportere om hvordan klimaendringer og klimatilpasning ble tatt hensyn til i plansakene for 2018. Tilbakemeldingen skal omfatte hvilke plansaker som ble behandlet (fra planstrategi til reguleringsplaner), og i hvilken andel av disse plansakene klimaendringer var inkludert. I tillegg vil vi at Fylkesmannen gir en vurdering av hvor godt klimaendringer var ivaretatt i disse sakene: I hvor stor andel av plansakene var klimaendringer og klimatilpasning godt behandlet, mangelfullt behandlet og eventuelt om det ble gitt innsigelse i noen av sakene.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

7.3.5.3

Antall havner som mangler en godkjent avfallsplan og andel av innsendte avfallsplaner i havner som er godkjent eller regodkjent.

Alle embetene | KLD | Miljø og klima

7.3.5.4

Rapport om status for arbeidet mot fremmede organismer.

Alle embetene | KLD | Alle temaer

7.3.5.5

Rapport om gjennomført nødvendige pålegg knyttet til myndighetspålagt overvåking i tråd med vannforskriften pr. 31.12. 2018

7.3.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

7.3.6.1 Samordning av statlig styring av kommunesektoren

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.1.1

Det skal rapporteres på fylkesmannens arbeid med samordning av statlig styring av kommunesektoren etter retningslinjene i rundskriv H-2143.

7.3.6.2 Tilsyn - samordning av statlig tilsyn med kommunene, tilrettelegging for læring og forbedring ved tilsyn, og tilsynsbelastning

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.2.1

Fylkesmannen skal gi en kort beskrivelse av embetets tiltak for samordning av statlig tilsyn etter kommuneloven, herunder tilsyn fra andre tilsynsetater enn Fylkesmannen selv. Fylkesmannen skal kort opplyse om hva som er gjort for å fremme og formidle læring hos kommunene i de tilsynene som er gjennomført. Fylkesmannen skal også gi en kort og overordnet vurdering av den samlede tilsynsbelastningen på kommunene i sitt fylke, både generelt og når det gjelder enkeltkommuner. Med tilsynsbelastning menes blant annet om tilsynet krever mye ressurser i kommunen og om tilsyn er samordnet i tid.

7.3.6.3 God økonomiforvaltning i kommunene

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

7.3.6.3.1

Fylkesmannen skal rapportere på det generelle veiledningsarbeidet om kommuneøkonomi, herunder hvilke tiltak som er iverksatt for å rapportere inn korrekte KOSTRA-data til riktig tid og veiledning til kommunene om bruken av disse dataene til styring i kommunene.

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

7.3.6.3.2

Det skal rapporteres særskilt om hvilke tiltak fylkesmannen har iverksatt for den enkelte kommune som er registrert i ROBEK og hvilke tiltak som har vært iverksatt for å forhindre kommuner som er i faresonen til å bli registrert i ROBEK, herunder hvordan pedagogiske (veiledning), juridiske (lovlighetskontroll og lånegodkjenning) og økonomiske (skjønn) virkemidler er benyttet.

7.3.6.4 Modernisering i kommunene

Alle embetene | KMD | Kommunal styring

7.3.6.4.1

Spesifikk omtale av arbeid med innovasjons- og fornyingsprosjekter i kommunene. Kort om fordeling av skjønnsmidler til formålet, herunder rapportering i ISORD, og formidling av resultatene.

7.3.6.5 Kommunalrett

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.5.1

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av fylkesmannen, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Hvor mange av sakene totalt (uten å skille mellom saker etter klage og på eget initiativ) som hadde henholdsvis habilitet eller lukking av møter blant vurderingstemaene.

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.5.2

Fylkesmennene skal gi en kortfattet omtale av hvilke kommunalrettslige tema de (særlig) veileder kommunene om.

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.5.3

Fylkesmennene skal, på bakgrunn av egne erfaringer etter kontakt med kommunene, gi en kort omtale av omfanget av interkommunalt samarbeid i fylket, i hvilke former kommunene samarbeider, og hvilke tjenester det samarbeides om.

7.3.6.6 Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.6.1

Fylkesmennene skal i årsrapporten oppgi hvor mange klager på avslag om begjæringer om innsyn de har behandlet, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28 annet ledd, samt hvor mange tilfeller klager har fått helt eller delvis medhold i klager etter offentleglova § 32.

7.3.6.8 Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.8.1

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere byggesaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene.

- Av årsrapporten for 2018 skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten for 2018 skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten for 2018 skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten for 2018 skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

7.3.6.9 Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.9.1

Fra og med 01.01.2017 skal alle embetene rapportere plansaker i SYSAM- ny rapporteringsløsning for fylkesmennene.

- Av årsrapporten for 2018 skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.

7.3.6.10 Tiltak for å løse boligsosiale problemstillinger i kommunene

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.10.1

Beskriv minst to tiltak gjennomført av flere regionale aktører under fylkesmannens ledelse for å løse boligsosiale problemstillinger i kommunene.

7.3.6.11 Lærlinger

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.11.1

Fylkesmannen skal rapportere på antall lærlinger i 2018. Det skal også framgå innenfor hvilke fag.

7.3.6.12 Fellesføring 2018

Alle embetene | KMD | Alle temaer

7.3.6.12.1

Embetet skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet. Se kap. 4.1 *Fellesføring 2018*

7.3.7 Kulturdepartementet

7.3.7.1 Tros- og livssynssamfunn

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.1.1

Kort beskrivelse av aktiviteten på området, herunder oversikt over:

- Tros- og livssynssamfunn som mottar tilskudd og antall medlemmer det er gitt tilskudd for

- Trossamfunn som er slettet hos fylkesmannen
- Nye registrerte/uregistrerte trossamfunn og nye livssynsamfunn
- Ev. tilsyn med trossamfunn og forstander.

7.3.7.2 Gravferdsloven

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.2.1

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.7.3 Lov om helligdager og helligdagsfred

Alle embetene | KUD | Alle temaer

7.3.7.3.1

Oversikt over antall saker i hver kategori og utfallet i disse sakene.

7.3.8 Kunnskapsdepartementet

Alle embetene | KD | Tilsyn

7.3.8.1

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven, jf. VØI pkt. 5.3.2 og bakgrunnsinformasjon (metodehåndbok og egen mal for rapportering). Fylkesmannen skal beskrive hvilke risikovurderinger som ligger til grunn for valg av tema og tilsynsobjekt. Med risikovurdering mener vi hvilke vurderinger og konklusjoner fylkesmannen har gjort på bakgrunn av de valgte kildene.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring | Klagesaksbehandling

---

7.3.8.2

Fylkesmannen skal rapportere om antall meldte skolemiljø saker til embetene som håndhevingsmyndighet, resultat av behandlingen og saksbehandlingstid.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.3

Fylkesmannen skal rapportere om antall klager, type klager og resultatet av behandlingen på barnehage- og opplæringsområdet.

Alle embetene | KD | Alle temaer

7.3.8.4

Fylkesmannen skal rapportere om antall og type saker hvor klager henvender seg på nytt til fylkesmannen hvor barnehageeier, barnehagemyndigheten eller skoleeier ikke har fulgt opp vedtaket.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

7.3.8.5

Fylkesmannen skal gi en status på etableringen av samarbeidsarena mellom skoleeiere og UH-institusjoner, med sikte på kompetanseutvikling i grunnpoplæringen. Fylkesmannen skal redegjøre for hva som er nyttige erfaringer og utfordringer i dette arbeidet. Fylkesmannen skal gi en beskrivelse av de tiltakene som er lagt til rette innenfor fagfornyelse, skolemiljø og andre relevante tiltak som inngår i kompetansemodellen.

Alle embetene | KD | Barnehage og opplæring

7.3.8.6

Fylkesmannen skal gi en status på etableringen av samarbeidsarena for barnehagemyndighet, barnehageeiere og UH-institusjoner. Fylkesmannen skal redegjøre for hva som er nyttige erfaringer og utfordringer i dette arbeidet, og gi en helhetlig status på kompetanseutvikling på barnehagefeltet i fylket i henhold til tiltakene i revidert kompetansestrategi for barnehage (2018-2022).

Fylkesmannen skal også rapportere i tabell på tiltak innenfor kompetanse og rekruttering på barnehageområdet.

Alle embetene | KD | Tilskudd og økonomiske virkemidler

7.3.8.7

Årsrapporten skal inneholde en egenvurdering av hvordan embetene forvalter tilskuddsordningene i henhold til retningslinjene og gjeldende regelverk. Fylkesmannen skal redegjøre for eventuelle avvik i utføringen av forvaltningen og gi en omtale av iverksatte tiltak.

7.3.9 Landbruks- og matdepartementet

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.1

- Antall årsverk i landbruksavdelingen per 31.12.2018, antall samlede årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 31.12.2018, samt antall enheter/landbrukskontor i kommunene i fylket.

- Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindriftsforvaltning

- Ressurser avsatt til kontrollarbeid

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.2

Rapporter på tiltak og virkemiddelbruk for bedre skogsvegnett, herunder omfang (kilometer/kroner) for nybygging, ombygging og vedlikehold av skogsvegnettet.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.3

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Eventuelle kommuner i fylket som ikke har ajourført AR5 og sendt nye jordregisterfiler til Landbruksregisteret (Lreg).
- Eventuelle utfordringer kommunene har med ajourføring av arealressurskart (AR5).

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.4

Gi en overordna vurdering av kontrollresultatene i forbindelse med forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.5

I henhold til tabell i årsrapport skal det gis en oversikt over og en vurdering av klager og dispensasjonssøknader behandlet av fylkesmannen.

Alle embetene | LMD | Alle temaer

7.3.9.6

- Rapporter på andel godkjente bruksregler og andel utarbeidede distriktsplaner
- Beskriv hvilke tiltak fylkesmannen har gjennomført knyttet til brudd på bruksreglene, samt ulovlige gjerder og anlegg.

Alle embetene | LMD | Landbruk og mat

7.3.9.7

- Antall mottatte redegjørelser fra kommunen for avkorting av tilskudd (kopi av brev som er sendt søker), samt antall kommuner som har sendt dette.

- Antall mottatte redegjørelser fra kommunene i saker hvor det ikke avkortes selv om det er avdekket avvik som ville medført merutbetaling (begrunnelse skal sendes FM i PT-4100B), samt antall kommuner som har sendt dette.

7.3.10 Tverrsektoriell rapportering

7.3.10.1 KD, ASD, BLD, HOD, JD

Alle embetene | **KD** | ASD | BLD | HOD | JD | Barnehage og opplæring | Familier, barn og unge | Helse, omsorg, barnevern og sosiale tjenester | Helsedirektoratet

7.3.10.1.1

Fylkesmannen skal gi en samlet egenvurdering av hvordan arbeidet med 0-24-oppgavet har fungert i henhold til embetets målsettinger og ambisjoner. Herunder skal det framkomme hvilke egne mål som er satt for arbeidet, jf. andre oppdrag 3.2.1.6.1. I egenvurderingen skal fylkesmannen vurdere hvilke tiltak som har gitt de beste resultatene og i størst grad bidratt til samarbeid og samordning i og mellom kommuner og fylkeskommunen, tjenester og institusjoner som arbeider for og med utsatte barn og unge og deres familier.

7.3.10.2 ASD, KD

Alle embetene | **ASD** | KD | Alle temaer

7.3.10.2.1

Fylkesmannen skal gi en redegjørelse for arbeidet og erfaringene embetet har gjort seg i det tverretatlige samarbeidsprosjektet «Forsøk med NAV-veileder i videregående skoler». Herunder bes det om en redegjørelse av konkrete tiltak i embetet og planer embetet har for det videre arbeid i fylket.

7.3.10.3 LMD og KLD

Alle embetene | **LMD** | KLD | Miljø og klima | Landbruk og mat

7.3.10.3.1

Rapporter på status i forvaltningen av det todelt målet for rovviltpolitikken

8 Budsjettmessige forutsetninger

KMD understreker at embetet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2018 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene som er gitt i dette brevet, jf. *Reglement for økonomistyring i staten* § 9 og *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.2.

Fylkesmannen kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i pkt. 6 i dette brevet.

Fylkesmannen har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at fylkesmannen rapporterer om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene umiddelbart.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til *Retningslinjer for finansieringsordning for Fylkesmannen*, pkt. 4, hvor det framgår at "Det enkelte fagdepartement disponerer sin andel av ressurser på kap. 525 dersom omprioriteringer ikke er gjort av regjeringen". Dette innebærer at ressursmessige utfordringer innen et departements fagområder om nødvendig, må løses gjennom omprioriteringer innen dette departementets oppgaveportefølje.

Med hilsen

Cathrin Sætre (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Bjørg Helene Holen
avdelingsdirektør

Vedlegg

1. Styringskalender for 2018
2. Fordeling kap. 525, post 01
3. Kap 854, post 60, BLD
4. Regionale rammer for tilskuddsmidler, LMD

Kopi: Riksrevisjonen